

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta

Obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Katedra: Účetnictví a financí

Diplomová práce

Účtování a evidence dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v účetních programech

Vedoucí práce:

Autor práce:

Ing. Jana Hlaváčková

Bc. Jakub Mráz

České Budějovice, 2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jakub MRÁZ**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Účtování a evidence dlouhodobého hmotného
a nehmotného majetku v účetních programech**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Provést analýzu účtování a evidence dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v různých účetních programech, navrhnout možná zlepšení v této oblasti.

Osnova:

1. Vymezení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku z hlediska zákona o účetnictví, českých účetních standardů a zákona o daních z příjmů
2. Ocenění dlouhodobého majetku
3. Pořízení dlouhodobého majetku (vč. pořízení na leasing)
4. Účetní a daňové odpisy
5. Způsoby vyřazení dlouhodobého majetku
6. Technické zhodnocení dlouhodobého majetku
7. Charakteristika účetních programů použitých pro zpracování evidence DM
8. Zpracování účetnictví a evidence DM ve zvolených programech
9. Zhodnocení průběhu a možností zpracování evidence DM, návrh možných zlepšení

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 50 - 60 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná


Seznam odborné literatury:

Valouch, P.: Účetní a daňové odpisy. Grada 2008
Prudký, P. - Lošťák M.: Hmotný a nehmotný majetek v praxi. Anag 2008
Valouch, P.: Leasing v praxi. Grada, a.s. 2006
Jindrová, B.: Leasing: chyby a problémy. Grada, a. s. 2007
Pilařová, I.: Účetní a daňové problémy právnických osob v praxi. Grada 2006
Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění poslední novely zákona
Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění poslední novely zákona
České účetní standardy
Uživatelské příručky účetních programů

Vedoucí diplomové práce: Ing. Hana Hlaváčková
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: 23. března 2009

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2010


prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice


prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 23. března 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „Účtování a evidence dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v účetních programech“ vypracoval samostatně. Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu použité literatury. Souhlasím, aby práce byla uložena ve Fakultní vědecké knihovně Ekonomické fakulty v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům. Prohlašuji, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, dne 5. 4. 2010

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí diplomové práce Ing. Haně Hlaváčkové za připomínky a metodické vedení. Dále bych rád poděkoval Ing. Lence Kubátové a Ing. Renatě Čečkové za cenné informace potřebné pro vypracování mé diplomové práce.

Abstract

My work is focused on the area of long-term asset, especially on its accounting in various accounting software and on the advantage and disadvantage, which are adherent to several these software. The theoretical part contains a description of long-term asset from the accounting and tax view. The theoretical part is focused on the description of an assessing, an acquisition, a depreciation, valuation and on the discard too. Foundation for this section was mainly from recommended and other technical literature. After reading up of this sources I have quite clearly staked out particular terms and differences between them.

The second part of my work is a practical section, that comes out of knowledge from the theoretical part. My work is there at full length focused on the particular accounting software and ways of processing long-term asset evidence in that. These programmes are Money S3 and Stereo Ježek. Between them there are diametrical differences even on the first sight, because both of them use another operation system. In analysis of accounting in programme Stereo Ježek I have come out from knowledge picked up during my studies at the Commercial academy of České Budějovice. But not only my experience, I also used experience of the teachers on that school, who come into the contact with this software every day. Students works there in this software for a one year. The second accounting system is Money S3. In analysis of it, I used my experience from the study on the South Bohemian University of České Budějovice. The other important, practical experience with this software I have gained from an accountant in one of the accounting company in České Budějovice.

Finally there is comparison of advantages and disadvantages of those chosen software, that clearly shows that Money S3 is more modern and more complex. Money S3 is made for accounting in small and medium companies. On the other hand it is necessary to say, that programme Stereo Ježek fully satisfies the needs of most of accounting entities, because Stereo Ježek has only particular problem, which are not so important for accounting in it. For example it is not so well-arranged custom help is provided not easy custom survey. Both of accounting softwares are nevertheless full-valued, and competitive in comparison with other products in our market.

Key words

Long-term asset, Depreciation, Accounting entity, Software for accounting on PC, Technical improvement

Souhrn

Tato diplomová práce je zaměřena na oblast dlouhodobého majetku, zvláště na účtování o něm v rozdílných účetních programech. Zabývá se výhodami a nevýhodami každého z účetních programů. První část práce popisuje dlouhodobý majetek z účetního a daňového hlediska, zejména způsoby jeho pořízení, ocenění, vyřazení a odpisování. Podklady pro tuto část jsou čerpány zejména z doporučené a ostatní odborné literatury.

Druhá část práce vychází ze znalostí získaných během zpracování teoretické části, zaměřuje se na jednotlivé softwary, zejména na možnosti účtování a evidence dlouhodobého majetku v nich. Těmito programy jsou Money S3 a Stereo Ježek. Oba programy jsou značně rozdílné, jelikož každý z nich využívá rozhraní odlišných operačních systémů. Při analýze programu Stereo Ježek vycházím ze zkušeností získaných během studia na Obchodní akademii v Českých Budějovicích. Při rozboru tohoto software jsem též užil zkušenosti od učitelů vyučujících na této střední škole, kteří přicházejí s programem každý den do kontaktu. Studenti pracují s tímto programem po dobu jednoho roku. Druhým zkoumaným účetním programem je Money S3, při jehož analýze jsem vycházel ze zkušeností získaných během studia na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích a znalostí pracovníků účetní firmy zpracovávající účetnictví právě v tomto programu.

Výstupem práce je porovnání výhod a nevýhod každého z vybraných účetních programů. Z výsledků diplomové práce jasně vyplývá, že Money S3 vyniká modernějším zpracováním a je komplexnějším, než Stereo Ježek. Na druhou stranu je třeba říct, že software Stereo Ježek je plnohodnotným účetním programem plně vyhovujícím potřebám většiny malých a středních účetních jednotek, jelikož nalezené problémy nemají zásadní vliv na evidenci a účtování dlouhodobého majetku. Příkladem může být nepřehledná nápověda, která může dělat problémy zejména uživatelům přicházejícím s programem poprvé do kontaktu. Nicméně oba jsou plně konkurenceschopné na českém trhu účetních programů, vynikají zejména dlouhodobými zkušenostmi autorů a širokou zákaznickou podporou.

Klíčová slova

Dlouhodobý majetek, Odpisování, Účetní jednotka, Účetní software, Technické zhodnocení

Obsah

1 Úvod.....	14
2 Metodika.....	16
3 Vymezení dlouhodobého nehmotného majetku.....	18
3.1 Vymezení dlouhodobého nehmotného majetku z hlediska účetního.....	18
3.1.1 Technické zhodnocení.....	18
3.1.2 Zřizovací výdaje.....	19
3.1.3 Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje.....	19
3.1.4 Ocenitelná práva.....	19
3.1.5 Goodwill.....	19
3.1.6 Povolenky na emise a preferenční limity.....	19
3.1.7 Jiný dlouhodobý nehmotný majetek.....	20
3.1.8 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek.....	20
3.1.9 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek.....	20
3.2 Vymezení dlouhodobého majetku z daňového hlediska.....	20
3.3 Významné rozdíly mezi daňovým a účetním hlediskem.....	21
4 Vymezení dlouhodobého hmotného majetku.....	22
4.1 Vymezení dlouhodobého hmotného majetku z hlediska účetního.....	22
4.1.1 Majetek považovaný za dlouhodobý bez ohledu na výši pořizovací ceny a dobu použitelnosti.....	22
4.1.2 Dlouhodobý hmotný majetek, u kterého se bere zřetel na pořizovací cenu a dobu použitelnosti.....	23

4.1.2.1	<i>Samostatné movité věci</i>	23
4.1.2.2	<i>Pěstitelské celky trvalých porostů</i>	23
4.1.2.3	<i>Dospělá zvířata a jejich skupiny</i>	23
4.1.2.4	<i>Jiný dlouhodobý hmotný majetek</i>	23
4.1.2.5	<i>Technické zhodnocení</i>	24
4.1.2.6	<i>Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek</i>	24
4.1.2.7	<i>Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek</i>	24
4.1.2.8	<i>Oceňovací rozdíl k nabytému majetku</i>	24
4.1.3	<i>Zrušení zákazu odpočtu DPH u osobního automobilu</i>	24
4.2	Vymezení dlouhodobého hmotného majetku z daňového hlediska	25
4.3	Významné rozdíly mezi účetním a daňovým hlediskem	25
5	Ocenění dlouhodobého majetku	26
5.1	Pořizovací cena	26
5.2	Vlastní náklady	27
5.3	Reprodukční pořizovací cena	27
6	Pořízení dlouhodobého majetku	28
6.1	Koupě dlouhodobého majetku	28
6.2	Vytvoření vlastní činností	28
6.3	Bezúplatné nabytí	28
6.4	Převod z osobního vlastnictví	29
6.5	Leasing	29
6.5.1	Výhody a nevýhody leasingu	31

7 Účetní a daňové odpisy.....	32
7.1 Účetní odpisy.....	32
7.2 Daňové odpisy.....	34
7.2.1 Rovnoměrné odpisování.....	35
7.2.2 Zrychlené odpisování.....	36
8 Způsoby vyřazení dlouhodobého majetku.....	39
8.1 Vyřazení plně odepsaného dlouhodobého majetku.....	39
8.2 Vyřazení dlouhodobého majetku se zůstatkovou cenou.....	39
9 Technické zhodnocení dlouhodobého majetku.....	41
9.1 Rozdíly u technického zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.....	42
9.2 Technické zhodnocení provedené nájemcem.....	42
10 Charakteristika účetních programů.....	44
10.1 Účetní program STEREO JEŽEK.....	44
10.2 Účetní program Money S3.....	46
11 Zpracování účetnictví a evidence dlouhodobého majetku v programu Stereo Ježek.....	48
11.1 Hlavní menu.....	48
11.2 Modul „Účetnictví“.....	49
11.2.1 Evidence.....	49
11.2.2 Přehledy.....	50

11.2.3	Analýzy.....	50
11.2.4	Ostatní.....	50
11.3	Modul „Sklady“.....	51
11.3.1	Evidence.....	51
11.3.2	Přehledy, Pokladna, Ostatní.....	51
11.4	Modul „Mzdy“.....	52
11.5.	Modul „Kancelář“.....	53
11.6.	Modul „Majetek“.....	54
11.6.1	Agenda „Dlouhodobý majetek“.....	54
11.6.2	Agenda „Další majetek“.....	56
11.6.3.	Agenda „Ostatní“.....	57
12	Účetní operace s dlouhodobým majetkem v rámci software Stereo Ježek.....	58
12.1	Pořízení a zařazení dlouhodobého majetku.....	58
12.1.1	Pořízení dlouhodobého majetku.....	58
12.1.2	Zařazení dlouhodobého majetku pořízeného neleasingovým způsobem.....	58
12.1.3	Zařazení drobného dlouhodobého majetku.....	59
12.1.4	Pořízení a zařazení leasingového majetku.....	59
12.2	Odpisování dlouhodobého majetku.....	60
12.3	Vyřazení dlouhodobého majetku.....	61
12.4	Technické zhodnocení.....	61
12.5	Výhody a nevýhody účetního software Stereo Ježek.....	62

13 Zpracování účetnictví a evidence dlouhodobého majetku v programu Money S3.....	64
13.1 Příkazová lišta v Money S3.....	65
13.1.1 Agenda.....	65
13.1.2 Účetnictví.....	65
13.1.3 Fakturace.....	66
13.1.4 Adresář.....	67
13.1.5 Sklady.....	67
13.1.6 Objednávky.....	68
13.1.7 Mzdy.....	68
13.1.8 Jízdy.....	69
13.1.9 Pomůcky, Nástroje, Nápořád.....	69
13.1.10 Majetek.....	70
14 Účetní operace s dlouhodobým majetkem v rámci software Money S3.....	73
14.1 Pořízení a zařazení dlouhodobého majetku.....	73
14.1.1 Pořízení dlouhodobého majetku.....	73
14.1.2 Zařazení dlouhodobého majetku pořizovaného neleasingovým způsobem.....	73
14.2 Leasingový majetek.....	74
14.3 Odpisování dlouhodobého majetku.....	76
14.3.1 Daňové odpisy.....	76
14.3.2 Účetní odpisy.....	76
14.4 Vyřazení dlouhodobého majetku.....	76
14.5 Technické zhodnocení.....	77

14.6	Výhody a nevýhody software Money S3.....	77
15	Závěr.....	79
16	Seznam použité literatury.....	81
17	Seznam použitých obrázků.....	83
18	Seznam použitých tabulek.....	84

1 Úvod

Problematika dlouhodobého majetku a jeho účtování je problematikou poměrně složitou. Problémy vznikají zejména při oceňování tohoto majetku a jeho následném odpisování, či vyřazení. Největším problémem je, dle mého názoru, rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy, které jsou s účtováním dlouhodobého majetku neodmyslitelně spjaty. Tento rozdíl se projevuje zejména při výpočtu daně z příjmů fyzických a právnických osob. Při nesprávném rozlišení účetních a daňových odpisů se účetní jednotka může snadno dostat do konfliktu se zákonem.

Moje práce obsahuje analýzu účtování v různých účetních programech. Účetní programy podnikům velice usnadňují práci při vedení účetnictví, odpadá totiž povinnost jeho vedení mnohem náročnějším způsobem, tzv. „ručně“. Pro tento účel jsem si zvolil dva účetní programy, s nimiž jsem poměrně dobře obeznámen a domnívám se, že mohou splňovat nároky, které jsou na účtování nejen této problematiky kladeny. Jedná se o programy Money S3 a Stereo Ježek. Tyto účetní programy pracují v odlišných operačních systémech. Money S3 pracuje pod operačním systémem MS Windows, naproti tomu účetní program Stereo Ježek pracuje pod starším typem operačního systému, a to sice MS DOS. Na trhu je celá řada software pro vedení účetnictví mající celou řadu funkcí a vlastností. Money S3 a Stereo Ježek jsou navzájem velice odlišné a jejich porovnání by mělo jasně poukázat na výhody a nevýhody při vedení účetnictví v rozhraních odlišných operačních systémů.

Diplomová práce je rozdělena do dvou základních částí. První část je teoretická, v níž se budu věnovat tématu z pohledu vymezení dlouhodobého majetku a to jak z hlediska účetního, tak z pohledu daňového. Dále se zaměřím na způsoby oceňování dlouhodobého majetku, způsoby jeho vyřazení, odpisování a ocenění. Ve druhé, praktické části práce se budu již konkrétně věnovat charakteristice zvolených účetních programů. K tomuto účelu mi posloužily nejen jejich uživatelské příručky, ale i zkušenosti, jež mám s účtováním v každém z nich nejen já, ale i lidé přicházející s nimi denodenně do kontaktu. V případě programu Money S3 jsou zkušenosti čerpány od pracovnice účetní firmy, která zpracovává účetnictví širokému spektru zejména malých a středních podniků. Praktické zkušenosti s účtováním v programu Stereo Ježek pocházejí od pedagogů vyučující účtování na PC právě v tomto programu na Obchodní akademii v Českých Budějovicích. V rámci obou účetních programů provedu analýzu účtování a evidence, přičemž se zaměřím na dlouhodobý majetek. Na základě zjištěných

skutečností poukážu na silné a slabé stránky obou softwarů. Cílem mé práce je nejen na potencionální nedostatky upozornit, ale i navrhnout možná zlepšení, která by eventuelně přicházela v úvahu.

2 Metodika

Posláním mé diplomové práce bylo analyzovat různé softwary určené k vedení účetnictví. Zejména pak k účtování a evidenci dlouhodobého majetku. Tomuto úkolu předcházelo vymezení dlouhodobého majetku a to jak z hlediska účetního, tak z hlediska daňového. Dále popis způsobů oceňování, pořízení, odpisování, vyřazení a technického zhodnocení dlouhodobého majetku. Této problematice je věnována první část mé práce. Podklady pro první část jsou čerpány převážně z doporučené a jiné odborné literatury jako například odborných časopisů a článků publikovaných na internetu.

Druhá část diplomové práce se již konkrétně věnuje analýze účtování a evidence ve vybraných účetních programech, těmito jsou programy Money S3 a Stereo Ježek. Poznatky uplatňované v této části vychází nejen z vědomostí získaných zpracováním části teoretické, ale hlavně ze zkušeností s účtováním v každém z nich. Při analýze softwaru Stereo Ježek jsem vycházel ze zkušeností nabytých během studia na střední škole, kde jsme tento program používali celý rok. Doplnující informace mi poskytli pedagogové, vyučující na této škole, přicházející s programem každý den do kontaktu, tudíž jsou jejich zkušenosti velice hodnotné. Analýza programu Money S3 vychází ze znalostí a zkušeností, jež jsem získal během studia na Jihočeské univerzitě během třetího ročníku bakalářského programu. Dále pak ze zkušeností pracovnice účetní firmy, která pomocí tohoto software zpracovává účetnictví širokému spektru účetních jednotek. Další potřebné informace k obou programům jsem vyhledal v uživatelských příručkách a na internetových stránkách tvůrců každého z programů. Výsledkem mé analýzy je porovnání jednotlivých výhod a nevýhod obou účetních programů. Na základě vyhodnocení nedostatků v těchto jednotlivých programech jsem se pokusil navrhnout jistá vylepšení, která by práci s těmito účetními softwary zjednodušila a usnadnila.

Předmět zkoumání

Předmětem zkoumání jsou programy pro vedení účetnictví na PC, programy Money S3 a Stereo Ježek. Zejména jejich agendy týkající se účtování a evidence dlouhodobého majetku.

Hlavní cíl

Porovnání a zhodnocení možností účtování a evidence v obou účetních programech. Na základě provedeného zhodnocení provést návrh zlepšení.

Dílčí cíle

Zhodnocení výhod a nevýhod spojených s účtováním a evidencí dlouhodobého majetku v programu Money S3.

Zhodnocení výhod a nevýhod, které jsou spjaty s vedením evidence dlouhodobého majetku v programu Stereo Ježek.

Hypotézy

Zpracování účetnictví a evidence dlouhodobého majetku v jednotlivých programech je výhodné. Zpracování evidence dlouhodobého majetku v jednotlivých programech vyhovuje požadavkům a potřebám malých a středních účetních jednotek.

Použité metody

- Analýza účetního programu Money S3
- Analýza účetního programu Stereo Ježek

Zdroje informací

- informace dostupné z doporučené literatury
- informace získané od zkušených uživatelů účetních programů
- informace získané z internetu
- informace dostupné v odborné literatuře

3 Vymezení dlouhodobého nehmotného majetku

3. 1 Vymezení dlouhodobého nehmotného majetku z hlediska účetního

Ze zákona o účetnictví vyplývá, že dlouhodobým nehmotným majetkem se stává majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok, který je uveden do stavu způsobilému k užívání. To znamená, že je dokončeno pořízování majetku, který již splňuje stanovené funkce a plní povinnosti stanovené právními předpisy pro jeho užívání.

Tímto majetkem jsou zejména zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva, goodwill, emisní povolenky, preferenční limity a technické zhodnocení s dobou použitelnosti vyšší než jeden rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou, s výjimkou goodwillu. Doba použitelnosti je čas, po který je možno majetek využívat pro současnou činnost nebo je uchovatelný pro činnosti budoucí, dále pak pokud slouží jako podklad nebo součást zdokonalovacích nebo jiných postupů a řešení včetně doby ověřování nehmotných výsledků. Drobným nehmotným majetkem je majetek patřící do některé z výše zmíněných skupin, který má dobu použitelnosti delší než 1 rok, avšak není veden v majetku dlouhodobém hmotném, nýbrž v nákladech. Dalšími složkami dlouhodobého nehmotného majetku jsou jiný dlouhodobý nehmotný majetek, nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek a poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek.

Dlouhodobým nehmotným majetkem nejsou zejména znalecké posudky, průzkumy trhu, plány rozvoje, návrhy propagačních a reklamních akcí, certifikace systému jakosti a software pro řízení technologií nebo pro zařízení, která bez tohoto softwaru nemohou fungovat. Na rozhodnutí účetní jednotky záleží, zda pro ní budou technické a energetické audity, lesní hospodářské plány a plány povodí součástí dlouhodobého nehmotného majetku.¹

3. 1. 1 Technické zhodnocení

Technické zhodnocení se za dlouhodobý nehmotný majetek považuje od výše ocenění stanovené zákonem o daních z příjmů. § 32 tohoto zákona říká, že tato částka je 40 000,-. Při splnění podmínky použitelnosti majetku déle než jeden rok může nabyvatel za technické zhodnocení považovat i majetek, jehož ocenění je nižší než 40 000,- pokud ho již dříve neuplatnil jako náklad. Dále musí být k jeho účtování a odepisování oprávněn jeho vlastník

1 ÚZ: Účetnictví podnikatelů, audit. č. 707. Ostrava: sagit, 2009. 176 s. ISBN 978-80-7208-722-8.

nebo nabyvatel, který získal za úplatu právo ho užívat a který o něm neúčtuje jako o majetku.²

3. 1. 2 Zřizovací výdaje

Zřizovací výdaje jsou souhrnem výdajů vynaložených za účelem založení účetní jednotky do okamžiku jejího vzniku. Jedná se především o výdaje na cestovné, odměny za zprostředkovatelskou a poradenskou činnost, nájemné, soudní a správní poplatky. Těmito výdaji pak nejsou zejména výdaje na pořízení dlouhodobého majetku, zásob, výdaje související s přeměnou společnosti nebo družstva či výdaje vynaložené na reprezentaci.

3. 1. 3 Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje a software

Do této kategorie patří takové nehmotné výsledky výzkumu a vývoje a software, které byly buď to vytvořeny vlastní činností k obchodování s nimi nebo nabyty od jiných osob.

3. 1. 4 Ocenitelná práva

Ocenitelná práva jsou zejména ta, která jsou předmětem průmyslového či obdobného vlastnictví nebo výsledky duševní, tvůrčí činnosti a práva dle zvláštních předpisů (např. Zákon o ochraně průmyslových vzorů, zákon o vynálezech, průmyslových vzorech, zlepšovacích návrzích nebo zákon o ochranných známkách apod.).

3. 1. 5 Goodwill

Goodwill je kladný či záporný rozdíl mezi oceněním podniku nebo jeho části získané většinou koupí, vkladem nebo přeceněním majetku a závazků v rámci přeměn společnosti a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek snížených o převzaté závazky. Kladný goodwill se odepisuje rovnoměrně šedesát měsíců od nabytí podniku nebo jeho části či od rozhodného dne přeměny do nákladů. Záporný goodwill se pak odepisuje též rovnoměrně šedesát měsíců od nabytí podniku nebo jeho části či od rozhodného dne přeměny, ale do výnosů.

3. 1. 6 Povolenky na emise a preferenční limity

Tyto složky nehmotného majetku se považují za dlouhodobý nehmotný majetek bez ohledu na výši ocenění. Jedná se hlavně o povolenky na emise skleníkových plynů. Preferenční limity jsou pak zejména individuální referenční množství mléka, individuální produkční

² Skála, Milan. Technické zhodnocení a opravy. 5. vyd. Ostrava: sagit, 2008. 351 s. ISBN 978-80-7208-707-5.

kvóty, individuální limity prémiových práv.

3. 1. 7 Jiný dlouhodobý nehmotný majetek

Do této kategorie patří takový majetek, který není vykazován v ostatních položkách dlouhodobého nehmotného majetku, řadí se sem nejčastěji povolenky na emise a preferenční limity.

3. 1. 8 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek

Zde se zaznamenává majetek během jeho pořizování, do doby než je majetek kompletní a je možné jej zařadit do užívání.

3. 1. 9 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek

Tato kategorie obsahuje krátkodobé a dlouhodobé zálohy poskytnuté na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku.³

3. 2 Vymezení dlouhodobého nehmotného majetku z hlediska daňového

Daňové hledisko je důležité zejména kvůli odvodu daně z příjmů. Vymezení dlouhodobého nehmotného majetku můžeme najít v zákoně č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v § 32a. Tento paragraf konkrétně vymezuje jednotlivé druhy majetku a způsoby jejich odpisování. Zákon o dani z příjmů stanovuje, že dlouhodobým hmotným majetkem je takový majetek, který je nabyt úplatně, vkladem společníka nebo tichého společníka, či člena družstva, přeměnou darováním nebo zděděním nebo pokud byl vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním nebo k jeho opakovanému poskytnutí. Jeho vstupní cena musí být vyšší než 60 000,- a doba použitelnosti delší než jeden rok. Za nehmotný majetek se dle tohoto zákona nepovažuje goodwill, povolenky na emise skleníkových plynů nebo preferenční limity.⁴

3 Prudký, P. - Lošťák, M. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-515-3.

4 Rylová, Z., Tunková, Z., Šulc I., Krůček. Daňové zákony 2009, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. 191 s. ISBN 978-80-2512-366-9.

3. 3 Významné rozdíly mezi daňovým a účetním hlediskem

Mezi vymezením dlouhodobého nehmotného majetku z hlediska daňového a účetního existuje samozřejmě celá řada rozdílů. Nejzásadnějším rozdílem je způsob jakým obě hlediska přistupují k odepisování tohoto majetku. Zatímco z hlediska daňového jsou doby odpisování taxativně stanoveny, hledisko účetní klade důraz hlavně na věrnost zachycení skutečnosti. To znamená, že je plně v kompetenci účetní jednotky, jak dlouho daný majetek bude odpisovat, musí však samozřejmě přihlídnout k jeho skutečnému opotřebení a zastarávání. Dalším rozdílem mezi účetním a daňovým vymezením je to, že zákon o daních z příjmů nebere v úvahu goodwill, povolenku na emise skleníkových plynů a preferenční limity jako dlouhodobý nehmotný majetek.

4 Vymezení dlouhodobého hmotného majetku

4. 1 Vymezení dlouhodobého hmotného majetku z hlediska účetního

Dlouhodobý hmotný majetek je takový, který je uveden do stavu způsobilého k užívání, přičemž jeho doba použitelnosti je delší než 1 rok. To znamená, že když je majetek kompletní, plní své technické funkce a splňuje stanovené zvláštní právní předpisy. Dlouhodobý hmotný majetek rozdělujeme na odpisovatelný, o tom účtujeme ve třídě 02 a majetek, jež nelze odpisovat, o kterém se účtuje ve skupině 03. Dlouhodobý hmotný majetek není většinou určen k obchodování, ale měl by umožňovat či rozšiřovat ekonomickou činnost účetní jednotky. Tento druh majetku by měl splňovat všechna níže uvedená kritéria, nemusí však nutně splňovat všechna.

- fyzická podstata
- doba použitelnosti delší než jeden rok
- dosažení určité výše ocenění, která je stanovena vnitropodnikovou směrnicí, kde je zohledněn princip významnosti a věrného a poctivého zachycení skutečnosti.⁵

4. 1. 1 Majetek považovaný za dlouhodobý bez ohledu na výši pořizovací ceny a dobu použitelnosti

Do této kategorie náleží majetek, který se považuje za dlouhodobý bez ohledu na to jakou má pořizovací cenu a také nemusí splňovat stanovenou dobu používání delší než jeden rok.

- Pozemky (pokud nejsou zbožím),
- stavby (budovy, důlní díla, důlní stavby pod povrchem, vodní díla, další stavební díla dle zvláštních právních předpisů),
- otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť,
- technické rekultivace pískoven a hlinišť,
- byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky dle zvláštního právního předpisu,
- předměty z drahých kovů.⁶

5 ÚZ: Účetnictví podnikatelů, audit. č. 707. Ostrava: sagit, 2009. 176 s. ISBN 978-80-7208-722-8.

6 ÚZ: Účetnictví podnikatelů, audit. č. 707. Ostrava: sagit, 2009. 176 s. ISBN 978-80-7208-722-8.

4. 1. 2 Dlouhodobý hmotný majetek, u kterého se bere zřetel na pořizovací cenu a dobu použitelnosti

Tímto majetkem je takový majetek, který je možné používat déle, než jeden rok a výše jeho ocenění je větší, než částka stanovená vnitropodnikovou směrnicí účetní jednotky pro zařazení majetku do kategorie dlouhodobého hmotného majetku. Výčet tohoto majetku je uveden v následujících bodech.

4. 1. 2. 1 Samostatné movité věci

Samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž doba použitelnosti je delší, než jeden rok. Cena, která je určující pro zařazení tohoto majetku do dlouhodobého hmotného, je plně v kompetenci účetní jednotky. Jak již bylo řečeno ta se řídí principem významnosti a věrného a poctivého zachycení skutečnosti, resp. majetku a vykázaného hospodářského výsledku v účetní závěrce.

4. 1. 2. 2 Pěstitelské celky trvalých porostů

Do této kategorie náleží:

- ovocné stromy nebo ovocné keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 hektaru v hustotě nejméně 90 stromů nebo 1000 keřů na jeden hektar,
- trvalý porost vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí.

4. 1. 2. 3 Dospělá zvířata a jejich skupiny

Tímto se rozumí dospělá zvířata, případně jejich skupiny např. stáda, hejna apod. Náleží sem zejména plemenná zvířata skotu, koní, prasat, ovcí, koz a hus, koně tažní, dostihoví či sportovní. Osli, muly a mezci. Na základě rozhodnutí účetní jednotky do této kategorie můžeme též zařadit základní stáda ostatních hospodářsky využívaných chovů, např. muflonů, daňků, jelenů a pštrosů.

4. 1. 2. 4 Jiný dlouhodobý hmotný majetek

Do této kategorie spadá dlouhodobý hmotný majetek bez ohledu na výši jeho ocenění. Zejména se jedná o ložiska nevyhrazeného nerostu nebo jejich části. Koupené nebo nabyté vkladem jako součást pozemku po 1. lednu 1997 v rozsahu stanoveném geologickým průzkumem a při splněných zvláštních právních předpisů. Dále do této kategorie řadíme umělecká díla, která nejsou součástí stavby, sbírky, movité kulturní památky a předměty kulturní hodnoty.

4. 1. 2. 5 Technické zhodnocení

V této kategorii účtujeme o takovém technickém zhodnocení, k jehož účtování je oprávněna jiná účetní jednotka než vlastník majetku a to od výše ocenění stanovené v zákoně o dani z příjmů, která je momentálně 40 000,-. Vykazujeme zde také technické zhodnocení drobného majetku v případě, že částka technického zhodnocení překročí limit stanoven opět v zákoně o dani z příjmů. Tento limit je stejný jako v předchozím případě.

4. 1. 2. 6 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Náklady spojené s pořízováním dlouhodobého hmotného majetku se účtují právě do této kategorie a to až do doby, kdy je pořízování majetku dokončeno a majetek je možno užívat. Tato kategorie se účtuje do třídy 04, v praxi se často používá účet 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Následuje jeho zařazení na některý z majetkových účtů.

4. 1. 2. 7 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek

Zde účtujeme jak o krátkodobých tak o dlouhodobých zálohách, které jsou poskytnuty na pořízení dlouhodobého hmotného majetku.

4. 1. 2. 8 Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

Tímto rozdílem se rozumí kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním podniku nebo jeho části a souhrnem ocenění jednotlivých majetkových složek vedených v účetnictví účetní jednotky prodávající, vkládající, zanikající nebo rozdělované odštěpením, sníženým o převzaté závazky. Týká se to zejména majetku nabytého koupí, vkladem, nebo oceněním majetku a závazků v rámci přeměny společnosti, s výjimkou změny právní formy. Pokud je rozdíl aktivní odpisujeme ho rovnoměrně sto osmdesát měsíců od nabytí podniku nebo jeho části nebo od rozhodného dne přeměny do nákladů. Když je rozdíl pasivní odpisujeme za stejných podmínek do výnosů.⁷

4. 1. 3 Zrušení zákazu odpočtu DPH u osobního automobilu

Ruku v ruce s finanční a hospodářskou krizí přijala naše vláda řadu opatření, jedním z nich je zákon č. 87/2009, kterým se novelizuje zákon č. 235/2004 Sb. o DPH a zrušuje § 75 odst. 2 tohoto zákona. Na základě této změny si účetní jednotka může uplatnit nárok na odpočet DPH při pořízení osobního automobilu, stejně tak jako u kteréhokoliv jiného obchodního majetku,

7 ÚZ: Účetnictví podnikatelů, audit. č. 707. Ostrava: sagit, 2009. 176 s. ISBN 978-80-7208-722-8.

při splněných obecných zákonných podmínkách, a to s platností od 1. 4. 2009. Nárok lze uplatnit, pokud je automobil používán pouze pro ekonomickou činnost. Pokud je používán i pro osobní spotřebu, měl by se uplatnit nárok na odpočet pouze v poměrné výši. Jestliže tak účetní jednotka neučiní, je považováno používání automobilu za poskytnutou službu a účetní jednotka má povinnost přiznat daň na výstupu za každé zdaňovací období. Výše uvedená pravidla platí i pro technické zhodnocení prováděné na osobním automobilu v obchodním majetku účetní jednotky, za splnění obecných zákonných podmínek, jimž jsem se věnoval v kapitole technické zhodnocení.⁸

4. 2 Vymezení dlouhodobého hmotného majetku z daňového hlediska

Daňové zákony nahlíží na dlouhodobý hmotný majetek poněkud odlišně oproti účetním zákonům. Zaměřují se zejména na výběr daně příjmů. Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný najdeme v zákoně č. 586/1992 Sb, ve znění pozdějších předpisů v § 26 odst 2 a 3, v § 27 potom lze najít majetek, který je neodpisovatelný.⁹

4. 3 Významné rozdíly mezi účetním a daňovým hlediskem

Jak jsem již uvedl oba pohledy na dlouhodobý hmotný majetek jsou v některých částech odlišné. Nejvýznamnějším rozdílem je výše ocenění, od které se majetek považuje za dlouhodobý hmotný. U druhů majetku, kde se na toto hledisko musí brát zřetel zákon o daních z příjmů taxativně vymezuje částku 40 000,-. Z pohledu účetního je však plně v kompetenci účetní jednotky jakou částku pro zařazení do dlouhodobého hmotného majetku zvolí. Měla by však přihlídnout k významnosti a věrnému a poctivému zachycení skutečnosti. Částka, kterou si zvolí účetní jednotka jako limit, od kterého je majetek dlouhodobým hmotným se zpravidla uvádí ve vnitropodnikové účetní směrnici.

⁸ Fitříková D., Procházková D. Osobní automobil v účetních a daňových souvislostech. Účetnictví., 2009, sv. 6, s. 16-22.

⁹ Rylová, Z., Tunková, Z., Šulc I., Krůček.: Daňové zákony 2009, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. 191 s. ISBN 978-80-2512-366-9.

5 Ocenění dlouhodobého majetku

Účetní jednotka je povinna oceňovat jednotlivé složky majetku a závazků jednak k okamžiku uskutečnění účetního případu, dále ke konci rozvahového roku nebo k jinému okamžiku k němuž je účetní jednotka povinna sestavit účetní závěrku. Toto ocenění pak musí každá účetní jednotka zaznamenávat do účetních knih. Způsob ocenění majetku je úzce spjat se způsobem jeho nabytí. V následující části jsou vyjmenovány jednotlivé způsoby oceňování dlouhodobého majetku.¹⁰

5. 1 Pořizovací cena

Způsob ocenění, který je v praxi používán nejčastěji. Využívá se při úplatném nabytí dané věci. Pořizovací cena se skládá ze dvou částí, a to sice z ceny pořízení a vedlejších pořizovacích nákladů. Cenou pořízení se rozumí kupní cena majetku právě bez vedlejších pořizovacích nákladů. Těmito náklady jsou náklady, které souvisí s pořízením věci a uvedením majetku do stavu způsobilému k užívání. Do těchto nákladů lze zahrnout například:

- dopravu, montáž, clo,
- průzkumné, geologické a projektové práce, které jsou součástí stavebních projektů,
- náklady spojené s uvedením předmětu do užívání,
- zprostředkovatelské, právní a poradenské poplatky apod.

Naopak do pořizovací ceny nelze zahrnout výdaje spojené s přípravou pracovníků pro budované provozy a zařízení, výdaje na zásoby, kurzové rozdíly nebo výdaje na opravy a údržbu majetku. Pořizovací cena dlouhodobého majetku se snižuje o dotaci, která je případně poskytnuta na jeho pořízení, naopak pořizovací cenu dlouhodobého majetku zvyšujeme o výdaje na dokončené technické zhodnocení a to vždy v roce jeho dokončení a uvedení do užívání.¹¹

10 ŠTOHL, P., KLIČKA, V. Maturitní okruhy z účetnictví. Znojmo: Štohl, vzdělávací středisko Znojmo, 2008. ISBN 978-80-903915-8-1.

11 ŠTOHL, P., KLIČKA, V. Maturitní okruhy z účetnictví. Znojmo: Štohl, vzdělávací středisko Znojmo, 2008. ISBN 978-80-903915-8-1.

5. 2 Vlastní náklady

Tento způsob ocenění se používá při pořízení majetku vlastní činností a to v případě, že vlastní náklady jsou nižší než reprodukční pořizovací cena. Vlastními náklady jsou všechny přímé náklady bezprostředně související s vytvořením daného majetku. Dále jsou to nepřímé náklady, které s tímto pořízením souvisejí, to znamená různé druhy režii např. výrobní či správní. Důležité je, že do těchto nákladů nelze zahrnout zisk účetní jednotky a u fyzické osoby ani hodnotu vlastní práce.¹²

5. 3 Reprodukční pořizovací cena

Reprodukční pořizovací cena se používá v případech, kdy je majetek nabyt bezúplatně (např. darováním či jako inventarizační přebytek) dále pak majetek, který je vkladem do obchodní společnosti nebo družstva (není-li však oceněn dle společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny). Dalším případem, kdy se reprodukční pořizovací cena používá, je situace kdy náklady majetku vytvořeného vlastní činností, převyšují právě cenu reprodukční. Reprodukční pořizovací cenou je cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Tato cena se zpravidla stanovuje odborným odhadem.¹³

12 ŠTOHL, P., KLIČKA, V. Maturitní okruhy z účetnictví. Znojmo: Štohl, vzdělávací středisko Znojmo, 2008. ISBN 978-80-903915-8-1.

13 ŠTOHL, P., KLIČKA, V. Maturitní okruhy z účetnictví. Znojmo: Štohl, vzdělávací středisko Znojmo, 2008. ISBN 978-80-903915-8-1.

6 Pořízení dlouhodobého majetku

Způsobů pořízení dlouhodobého majetku je celá řada. Jsou jimi zejména koupě, vytvoření vlastní činností, bezúplatné nabytí, leasing, nabytí práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti, vkladem od jiné osoby, převodem dle právních předpisů nebo přeřazením z osobního užívání do podnikání. Následující část je věnována popisu jednotlivých způsobů pořízení.

6. 1 Koupě dlouhodobého majetku

Vzniká zde odběratelsko-dodavatelský vztah mezi účetní jednotkou a prodejcem majetku. Dokladem bývá zpravidla faktura. Náklady spojené s pořízením investice účtujeme na účet 042 (v případě hmotného majetku) a na účet 041 (v případě nehmotného majetku). Když je investice dokončena přeúčtujeme majetek z těchto účtů na vrub jednotlivých majetkových účtů v účtových skupinách 01, 02, 03. Koupí můžeme hradit několika způsoby, např. z peněžních prostředků účetní jednotky, z poskytnutého úvěru nebo může účetní jednotka poskytnout dodavateli zálohu, což je částečná úhrada před konečným vyúčtováním dodávky.¹⁴

6. 2 Vytvoření vlastní činností

V souvislosti s pořizováním dlouhodobého majetku vlastní činností vznikají náklady, které účtujeme na příslušné nákladové účty v 5. účtové třídě. Náklady spojené s pořizováním tohoto majetku však lze uplatnit pouze formou odpisů, a tak je musíme ekvivalentně zaúčtovat do výnosů, konkrétně do skupiny 62 (Aktivace). Zároveň nám vznikají aktiva, která se zaznamenávají na příslušné majetkové účty.¹⁵

6. 3 Bezúplatné nabytí

Může se jednat o pořízení majetku účetní jednotkou jako vkladu od jiné osoby, darováním či bezúplatným převodem po skončení leasingu. Předmět tohoto vkladu může mít buďto věcnou nebo peněžní formu.¹⁶

1 4 Prudký, P. - Lošťák, M.: Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-515-3.

1 5 Prudký, P. - Lošťák, M.: Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-515-3.

1 6 Prudký, P. - Lošťák, M.: Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-515-3.

6. 4 Převod z osobního užívání

Tento způsob pořízení lze použít pouze u fyzické osoby. To znamená, že jej nelze používat u obchodních společností. Při převodu z osobního užívání účtujeme zvýšení odpovídajících aktiv a zvýšení vlastních zdrojů, konkrétně na účtu 491 – účet individuálního podnikatele.¹⁷

6. 5 Leasing

Forma pořízení, která je v současné době velmi populární. Existují různé druhy leasingu, které můžeme členit podle řady kritérií. Prvním kritériem, které jsem pro potřeby své práce zvolil je hledisko vlastnictví majetku na začátku a konci leasingové smlouvy. Na základě tohoto se leasing dělí na:

- *finanční leasing (dlouhodobý pronájem)* – mezi leasingovým pronajímatelem a nájemcem je uzavřena leasingová smlouva. Její podstatou je pronájem movité věci, která po skončení nájmu přechází do vlastnictví nájemce. Ve smlouvě je zaneseno předkupní právo, na základě něž je stanovena kupní cena. Převod vlastnických práv k předmětu leasingu však nemusí být uskutečněn. Počátkem leasingu se rozumí den, kdy byl předmět nájmu předán nájemci ve stavu způsobilém k užívání. Minimální možná doba leasingu stanovená zákonem je 36 měsíců, u nemovitostí 30 let. Navýšení se zpravidla pohybuje mezi 20 – 50 %, v případě významného klienta může být navýšení třeba i 0%. Splátky mohou být fixní, rovnoměrné či nerovnoměrné. Ve smlouvě je stanovena zůstatková cena předmětu po skončení leasingu. Při uplatňování nájemného do daňových nákladů se celková sjednaná částka nájemného vydělí počtem měsíců, na něž je leasingová smlouva uzavřena. Účetní jednotka je povinna dodržovat předpisy stanovené zákonem o daních z příjmů, jinak není možno využít daňového zvýhodnění, které finanční leasing přináší.¹⁸

Změny k 1. 1. 2009 u finančního leasingu: Byl zrušen limit finančních výdajů. Dále pak byla upravena věta týkající se doby nájmu, nyní je možné, aby byla doba nájmu kratší, než je stanoveno zákonem. Pokud nájemní smlouva plní ostatní podmínky zákona o daních z příjmů je nájemné uznáno jako daňový náklad. Další změnou je

1 7 Prudký, P. - Lošťák, M. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-515-3.

1 8 Valouch, P. Leasing v praxi: praktický průvodce. 2. vyd. Praha: Grada, 2007. 115 s. ISBN 978-80-2472-116-3.

změna definice finančního pronájmu v § 4 odst. 3 písm. g) v zákoně o DPH. Nyní pokud je ve smlouvě sjednána povinnost nájemce nabýt zboží nebo nemovist, jedná se o dodání zboží či nemovitosti. V tomto případě vzniká povinnost přiznat daň dnem převedení práva užívat předmět leasingu. Pokud není ve smlouvě sjednáno právo nabýt zboží či nemovitost jedná se o poskytnutí služby. V tomto případě vzniká povinnost přiznat daň u jednotlivých splátek.¹⁹

- *operativní leasing (krátkodobý pronájem)* – leasingová smlouva je v tomto případě uzavírána mezi leasingovým pronajímatelem, leasingovým nájemcem a leasingovou společností. Jedná se o pronájem movité věci. Po skončení pronájmu předmět leasingu zpravidla nepřechází na nájemce, ale zůstává v majetku pronajímatele. U tohoto druhu leasingu není limitována jeho délka trvání. Ta se však uzavírá na relativně krátkou dobu, která je kratší než doba použitelnosti majetku a doba, po kterou lze majetek odpisovat. U operativního leasingu jsou zpravidla nižší splátky, nájemce není povinen na konci nájmu předmět leasingu odkoupit,
- *full service leasing* – jedná se o rozšířenou verzi operativního leasingu. Tento druh leasingu nabízí nejen finanční zajištění, ale i další možnosti správy a provozu vozového parku. Účetní jednotka, která zvolí tento druh leasingu má možnost využít externí tým odborníků starajících se o provoz a správu vozového parku. Tento postup by měl snížit náklady a zvýšit produktivitu společnosti,
- *zpětný leasing* – zvláštní druh leasingu. Jeho vyjimečnost spočívá v okamžiku změny majetkových práv k předmětu leasingu. V tomto případě je majitelem předmětu účetní jednotka, která si ho koupí od pronajímatele nebo výrobce ještě před započatím leasingové operace.

Dalším kritériem, dle něhož lze jednotlivé druhy leasingu členit je existence zůstatkové ceny na konci nájmu.

- *Leasing s plnou amortizací* – zůstatková hodnota na konci leasingu je v tomto případě velmi malá, někdy nulová. Leasingové splátky zcela pokrývají náklady leasingové společnosti spojené s pořízením předmětu leasingu a s průběhem leasingové operace. Nájemné pokrývá i zisk pronajímatele,
- *leasing se zůstatkovou hodnotou* – nájemné nepokrývá veškeré pronajímatelovi

1 9 Kohout, P. Finanční leasing – daňové změny od roku 2009. Účetnictví, 2009, sv. 4, s. 32-34.

náklady spojené s pořízením předmětu leasingu a jeho průběhem. Zůstatková hodnota na konci leasingu musí být uhrazena.²⁰

6. 5. 1 Výhody a nevýhody leasingu

Leasing je výhodný oproti ostatním způsobům nákupu například tím, že v okamžiku koupě nemusíme mít celou částku, ale předmět leasingu můžeme splácet pravidelnými platbami. Dále pak lze tvrdit, že vyřizování leasingové smlouvy je zpravidla jednodušší, než-li žádat o poskytnutí úvěru. Předmět leasingu funguje ještě před jeho plným zaplacením, tudíž si na sebe může vydělávat. Nájemné je daňovým nákladem a leasing účetně nezvyšuje zadlužení účetní jednotky, jelikož sjednání leasingové smlouvy se nám neprojeví v rozvaze jako součást cizích zdrojů.

Leasing má samozřejmě i své nevýhody, mezi něž patří například to, že předmět leasingu je po dobu trvání leasingové smlouvy stále v majetku pronajímatele. Důležité je také to, že leasing je zpravidla dražší, než-li běžné formy pořízení (v leasingových splátkách jsou započítány finanční služba a zisk leasingové společnosti). Přestože vlastníkem předmětu leasingu je pronajímatel, rizika spojená s jeho vlastnictvím nese nájemce, to s sebou nese nutnost předmět leasingu pojistit.

2 0 Valouch, P. Leasing v praxi: praktický průvodce. 2. vyd. Praha: Grada, 2007. 115 s. ISBN 978-80-2472-116-3.

7 Účetní a daňové odpisy

Odpisováním se rozumí postupné zahrnování hodnoty dlouhodobého majetku do nákladů. To je dáno tím, že dlouhodobý majetek se na rozdíl, například od zásob, nespotřebovává nýbrž postupně opotřebovává. Odpisy vyjadřují fyzické a morální opotřebovávání majetku. Cena, za kterou byl dlouhodobý majetek pořízen, se tak postupně přenáší do výrobků a ostatních výkonů účetní jednotky. Existuje však rozdílný přístup u účetních i daňových odpisů. Dle zákona o účetnictví § 28 si každá účetní jednotka stanoví vlastní odpisový plán tak, aby co nejvěrněji zachycoval dobu použitelnosti majetku. Na základě tohoto ustanovení určujeme účetní odpisy. Daňové odpisy naproti tomu stanovují částku, kterou si účetní jednotka může za dané účetní období maximálně uplatnit v daňově uznatelných nákladech. Daňové odpisy řeší zákon o daních z příjmů.

Účetní jednotka je povinna účtovat o účetních odpisech, avšak pro potřeby výpočtu daně z příjmu je nutné, aby v rámci své činnosti sledovala i odpisy daňové. Mezi částkami daňových a účetních odpisů vznikají rozdíly, jelikož účetní odpisy mají co nejvěrněji zachycovat to, jak je majetek opotřebováván, kdežto daňové udávají částku, o kterou si maximálně může účetní jednotka snížit svůj základ daně v jednotlivých zdaňovacích obdobích. Hmotný majetek je pro účely daňových odpisů řazen do zákonem stanovených skupin bez ohledu na skutečnou dobu použitelnosti a intenzitu jeho užívání v jednotlivých letech. Nehmotný majetek je pak v zákoně o dani z příjmů konkrétně charakterizován a jednotlivým druhům jsou určeny počty měsíců, po něž se majetek rovnoměrně odpisuje.

7.1 Účetní odpisy

Účetní jednotka si pro potřeby co nejreálnějšího zachycení opotřebování dlouhodobého majetku tvoří vlastní odpisový plán, který se posléze stává součástí vnitropodnikové směrnice. Účetní jednotka si musí zvolit vhodnou metodu výpočtu, kterou však během roku nemůže měnit a v letech následujících ji lze upravit pouze, aby věrněji zobrazovala skutečný stav. I přes velkou volnost, kterou účetní jednotka při výpočtu účetních odpisů má, je stanoveno několik pravidel, kterými se musí řídit:

- Odpisovat lze, až od doby, kdy se majetek stane účetně dlouhodobým majetkem (nejčastěji je to následující měsíc po tom, ve kterém je uveden do užívání),

- účetní odpisování není dovoleno přerušit,
- odpisy zaokrouhlujeme na celé Kč nahoru,
- odpisovat lze maximálně do 100 % výše ocenění majetku.

Jako příklady účetních odpisů uvádím následující druhy s jejich stručnou charakteristikou:

- **rovnoměrné odpisy** – po celou dobu životnosti se daný majetek odpisuje rovnoměrně, to znamená každý měsíc stejná částka. Oblíbenost této metody mezi účetními jednotkami je dána její jednoduchostí,
- **odpisy založené na výkonech** – používáme jestliže je opotřebení dlouhodobého majetku závislé na intenzitě využívání majetku. Pro účely tohoto odpisování je nutné vést podrobné záznamy o provedených výkonech a službách,
- **zrychlené odpisy** – tyto odpisy umožňují odepsat větší částky v prvních letech užívání, než-li je tomu u odpisů lineárních. Nejvyšší roční odpis je uplatněn v prvním roce a nejnižší v roce posledním. Pokud odpisujeme zrychleně, dáváme tím prostor pro rychlejší akumulaci kapitálu k reprodukci majetku. Aplikuje se na druhy majetku, které rychle ztrácejí svoji hodnotu (např. počítače, software...). Použity mohou být dvě odpisové metody DDB (máme konstantní odpisovou sazbu a klesající odpisovou základnu) a SYD (klesající odpisová sazba a konstantní odpisová základna),
- **komponentní odpisování** – tento způsob odpisování je charakterizován ve vyhlášce ministerstva financí č. 500/2002 Sb. v § 56a, je možné ho používat od 1. 1. 2010. Touto metodou lze odpisovat pouze stavby, byty a nebytové prostory a soubory movitých věcí. Komponentou je určená část majetku, jejíž hodnota je významná v poměru k celkové hodnotě daného majetku, přičemž jejich doba použitelnosti se od sebe významně liší. Významnost jak hodnoty komponenty, tak rozdílné doby použitelnosti posuzuje účetní jednotka sama, přičemž by si každá účetní jednotka měla vypracovat vnitřní směrnici. V této směrnici by měl být vymezen druh majetku, u kterého se komponentní metoda používá, dále způsob určení, ocenění a průběh používání komponenty. O majetku, pro který se komponentní metoda používá, se však účtuje jako o celku, stejně tak o oprávkách k němu náležejícím a jako celek se též vykazuje. Komponentní odpisování je novinkou týkající se pouze účetních odpisů, v daňových odpisech se postupuje stále stejnými způsoby jako v letech minulých.

Podrobnější popis daňových odpisů je uveden v kapitole „Daňové odpisy“,

Zvláštní situace nastává u goodwillu, zřizovacích výdajů a oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku. Zde zákonné předpisy upravují dobu a metodu účetního odpisování, která je pro účetní jednotky neměnná.

- **Zřizovací výdaje** – je možno je odpisovat maximálně po dobu pěti let. To znamená, že v rámci těchto pěti let je účetní jednotka povinna stanovit si vlastní dobu, po kterou bude majetek odpisovat, zároveň si svobodně volí metodu odpisování,
- **goodwill** – odpisuje se rovnoměrně po dobu 60 měsíců,
- **oceňovací rozdíl k nabytému majetku** – odpisuje se rovnoměrně po dobu 180 měsíců.²¹

7.2 Daňové odpisy

Daňové odpisy jsou prováděny na základě pravidel, která stanovuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Účetní jednotka o těchto odpisech neúčtuje, ale je povinna vést o nich evidenci. Odpisové plány pro daňové odpisy jsou většinou součástí vnitřní účetní směrnice. K evidenci odpisovaného majetku pak slouží inventurní karty nebo knihy, na nichž je zachyceno datum pořízení majetku, způsob jeho pořízení a vyřazení, vstupní cena, zůstatková cena, údaje související s technickým zhodnocením, odpisová skupina, způsob odpisování, vypočtené odpisy pro jednotlivá účetní období atd. Účetní jednotka se při daňovém odpisování řídí pravidly § 30 až 32 tohoto zákona. Nejdůležitější zásady v těchto paragrafech:

- v prvním roce odpisování se stanoví způsob a odpisová skupina, z níž plyne doba odpisování dlouhodobého majetku,
- způsob odpisování se v dalších letech nemůže měnit,
- můžeme odepsat maximálně 100 % pořizovací ceny nebo zvýšené vstupní ceny majetku,
- odpisy zaokrouhlujeme na celé Kč nahoru,
- na rozdíl od účetního odpisování, daňové odpisy dle § 26 odst. 8 můžeme přerušit a daňový odpis neuplatnit.

21 Valouch, P. Účetní a daňové odpisy 2008. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2558-1.

Dlouhodobý majetek se pro potřeby daňových odpisů zařadí do jedné ze skupin, ke každé ze skupin je určena minimální doba odpisování tohoto majetku. Zařazení jednotlivých druhů majetku určuje příloha č. 1 k zákonu o dani z příjmů. Výčet je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 1: Doba odpisování

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Pokud majetek zařadíme do některé ze skupin, musíme zvolit způsob jeho odpisování. Volíme mezi zrychleným a rovnoměrným odpisováním.²²

7. 2. 1 Rovnoměrné odpisování

Tento druh odpisování je charakterizován v § 31 zákona o daních z příjmů. Vycházíme ze vstupní ceny, která se násobí jednotlivými odpisovými sazbami. Tento paragraf nám stanovuje tři sazby pro každou ze skupin, do kterých může být dlouhodobý majetek zařazen. „Sazba v prvním roce odpisování“ se použije jen v roce, ve kterém se majetek začíná odpisovat. „Sazba v dalších letech“ se používá ve druhém a dalším roce odpisování daného majetku, za předpokladu, že nebylo provedeno technické zhodnocení. V případě, že technické zhodnocení provedeno bylo, použijeme „sazbu pro zvýšenou vstupní cenu“. Tuto sazbu používáme od účetního období, ve kterém bylo technické zhodnocení uvedeno do užívání. Poplatník má možnost zvýšit si odpis v prvním roce odpisování o zákonem stanovené procento. Týká se to majetku v první až třetí odpisové skupině. Poplatník je pak povinen použít v následujících letech odlišné odpisové sazby. Přehled konkrétních odpisových skupin a sazeb pro odpisování je uveden také v § 31 zákona o daních z příjmů.

2 2 Rylová, Z., Tunková, Z., Šulc I., Krůček.: Daňové zákony 2009, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. 191 s. ISBN 978-80-2512-366-9.

Vzorce pro rovnoměrné odpisy:

v prvním roce odpisování:

$$RO = \frac{VC * ROSI}{100}$$

RO..... roční odpis

VC..... vstupní cena

ROSI..... roční odpisová sazba v prvním roce užívání

v dalších letech odpisování:

$$RO = \frac{VC * ROSD}{100}$$

RO..... roční odpis

VC..... vstupní cena

ROSD..... roční odpis v dalších letech

v případě technického zhodnocení:

$$RO = \frac{ZVC * ROSTZ}{100}$$

RO..... roční odpis

ZVC..... zvýšená vstupní cena

ROTZ..... roční odpisová sazba při zvýšené vstupní ceně²³

7. 2. 2 Zrychlené odpisování

Pravidla pro užívání zrychleného odpisování jsou uvedena v § 32 zákona o dani z příjmů. Při tomto způsobu odpisování se nepoužívají odpisové sazby, nýbrž koeficienty. Odpisové skupiny a jednotlivé sazby zachycuje následující tabulka:

2 3 Rylová, Z., Tunková, Z., Šulc I., Krůček.: Daňové zákony 2009, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. 191 s. ISBN 978-80-2512-366-9.

Tabulka č. 2: Zrychlené odpisování

Odpisová skupina	Koeficienty pro zrychlené odpisování		
	v prvním roce	v dalších letech	pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Na rozdíl od rovnoměrného odpisování se při zrychleném odpisování liší výpočet odpisů v prvním roce a letech následujících. V případě, že se jedná o první rok odpisování postupujeme následovně:

$$RO = \frac{VC}{K1}$$

RO..... roční odpis

VC..... vstupní cena

K1..... koeficient pro první rok odpisování.

Stejně jako při rovnoměrném odpisování můžeme i při zrychleném odpisování v prvním roce zvyšovat odpis. U rovnoměrného odpisování toho docílíme změnou odpisové sazby, v tomto případě však odpis přímo zvyšujeme o procento stanovené zákonem o daních z příjmů.

V dalších letech rovnoměrného odpisování je postup poněkud složitější. Odpis vypočteme jako podíl mezi dvojnásobkem zůstatkové ceny dlouhodobého majetku a rozdílem mezi koeficientem pro další roky odpisování a počtem let, po něž je majetek odpisován. Tento vztah je charakterizován následujícím vzorečkem:

$$RO = \frac{2 * ZC}{K2 - n}$$

ZC..... zůstatková cena

K2..... koeficient pro další roky odpisování

n..... počet let, po němž byl majetek již odpisován

V případě technického zhodnocení se situace ještě komplikuje. Zvyšuje se nám totiž zůstatková cena a mění se koeficient pro odpisování. To vše v roce, v němž je technické zhodnocení uvedeno do užívání. Tento případ charakterizuje následující vzoreček:

$$RO = \frac{2 * ZZC}{Ktz}$$

RO..... roční odpis

ZZC..... zvýšená zůstatková cena

Ktz..... koeficient pro odpisování při zvýšené zůstatkové ceně

V dalších letech se u zvýšené zůstatkové ceny postupuje dle vzorce následujícího:

$$RO = \frac{2 * ZZC}{Ktz - ntz}$$

RO..... roční odpis

ZZC..... zvýšená zůstatková cena

Ktz..... koeficient pro odpisování při zvýšené zůstatkové ceně

ntz..... počet let, po který se již odpisovalo ze zvýšené zůstatkové ceny.²⁴

2 4 Rylová, Z., Tunková, Z., Šulc I., Krůček.: Daňové zákony 2009, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. 191 s. ISBN 978-80-2512-366-9.

8 Způsoby vyřazení dlouhodobého majetku

Vyřazení dlouhodobého majetku nastává z následujících důvodů: fyzická likvidace, v důsledku opotřebení či poškození, prodej, bezúplatný převod, přeřazení z podnikání do osobního užívání, v důsledku manka, vkladem dlouhodobého majetku do základního kapitálu jiného subjektu apod. Mohou nastat dvě situace a to sice, že majetek je již plně odepsán nebo má ještě zůstatkovou cenu. Způsob účtování o vyřazení majetku samozřejmě závisí i na způsobu jakým byl vyřazen, v následujícím textu je uveden přehled jednotlivých možností vyřazení dlouhodobého majetku a účtování o nich.

8. 1 Vyřazení plně odepsaného dlouhodobého majetku

Jedná se o majetek plně odepsaný, to znamená že jeho zůstatková cena je rovna nule. Pokud je účetní jednotka schopna majetek používat i po jeho plném odepsání je to její přínos. Má možnost levněji vytvářet výkony a ušetřené prostředky může použít na jinou činnost. V tomto případě o vyřazení dlouhodobého majetku účtujeme následovně:

	MD	D
Vyřazení dlouhodobého hmotného majetku	08x	02x
Vyřazení dlouhodobého nehmotného majetku	07x	01x ²⁵

8. 2 Vyřazení dlouhodobého majetku se zůstatkovou cenou

V tomto případě není majetek ještě plně odepsán a my musíme řešit způsob doodepsání jeho zůstatkové ceny před jeho vyřazením z evidence. Nejprve účetní jednotka zaúčtuje odpis za část běžného účetního období, po které byl majetek ještě užíván. Účtujeme 551/08x u dlouhodobého hmotného majetku a 551/07x u dlouhodobého nehmotného majetku. Toto zaúčtování provedeme u všech způsobů vyřazení, odlišný je však způsob zúčtování zůstatkové ceny. Výčet možných případů je uveden v následující tabulce:

2 5 Prudký, P. - Lošťák, M. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-515-3.

Tabulka č. 3: Zúčtování zůstatkové ceny při vyřazení dlouhodobého majetku

Důvod vyřazení	MD	Druh majetku	
		Dlouhodobý nehmotný	Dlouhodobý hmotný
		D	
Opotřebení, zastarání	551	07x	08x
Prodej	541	07x	08x
Darování	543	07x	08x
Manka a škody	549, 582	07x	08x
Převedení do osobního užívání	491	07x	08x
Vklad do základního kapitálu jiného subjektu	367	07x	08x

V případě, že jsme majetek již plně odepsali, můžeme přistoupit k jeho vyřazení z evidence. U dlouhodobého hmotného majetku pak účtujeme 08x/02x, pro dlouhodobý nehmotný majetek platí 07x/01x.

Pokud se jedná o majetek neodpisovaný, účtujeme celou jeho hodnotu z majtkového účtu na účet, který odpovídá způsobu vyřazení. Např. vyřazení pozemku z důvodu prodeje účtujeme 541/03x. Výnosy související s touto operací jsou posléze účtovány například na účty 378/641.²⁶

2 6 Prudký, P. - Lošťák, M. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-515-3.

9 Technické zhodnocení dlouhodobého majetku

Technické zhodnocení jsou výdaje vynaložené na dokončení nástavby, přístavby a stavební úpravy dlouhodobého hmotného majetku, dále to jsou výdaje na modernizaci a rekonstrukci, jak dlouhodobého hmotného, tak dlouhodobého nehmotného majetku. Naopak za technické zhodnocení nejsou považovány náklady spojené s údržbou a opravou majetku. Dochází k výkladovým nejasnostem, proto je důležité vymezit si co konkrétně se pod jednotlivými pojmy skrývá:

- *modernizace* – znamená rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku,
- *rekonstrukce* – výdaje, jež mají za následek změnu účelu použití majetku nebo změnu jeho technických parametrů,
- *údržba* – výdaje, kterými účetní jednotka předchází poruchám, případně zpomalují fyzické opotřebení nebo odstraňují poruchy drobnější povahy,
- *oprava* – odstranění závady za účelem uvedení majetku do provozuschopného stavu nebo stavu, ve kterém se majetek nacházel před okamžikem vzniku závady. Případně můžeme za opravu považovat odstranění částečného fyzického opotřebení.

Účetní jednotce je v souvislosti se složitostí posouzení, zda se o technické zhodnocení jedná či nikoliv, umožněno zažádat finanční úřad o kvalifikovaný posudek. Povinné náležitosti této žádosti najdeme v § 33 a, zákona o daních z příjmů.

Dalším důležitým aspektem při rozhodování, zda se o technické zhodnocení jedná či nikoliv je limit 40 000,-. Tento limit je stanoven zákonem o dani z příjmů a při jeho překročení a splnění ostatních náležitostí stanovených tímto zákonem se jedná o technické zhodnocení. Účetní jednotka však může na základě svého rozhodnutí účtovat o technickém zhodnocení i v případě, že tento limit splněn není. Technické zhodnocení nám zvyšuje zůstatkovou a vstupní cenu majetku a do nákladů se promítá postupně formou odpisů. Naopak například náklady na opravy a údržbu uplatňujeme naráz v nákladech. To vede účetní jednotky ke snaze zaměnit jednotlivé kategorie za účelem úpravy výsledku hospodaření v jednotlivých účetních obdobích²⁷.

K výpočtu odpisů u majetku s provedeným technickým zhodnocením používáme samozřejmě koeficienty a sazby pro zvýšenou vstupní cenu. Po provedení technického zhodnocení se nám

27 HORVATH NOTIA AUDIT. Podvojný účetnictví 2008. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2541-3.

prodlužuje i doba odpisování.²⁸

9. 1 Rozdíly u technického zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Definici technického zhodnocení pro dlouhodobý nehmotný majetek najdeme v zákoně o dani z příjmů v § 32a odst. 6. Z tohoto paragrafu mimo jiné vyplývá, že jednotlivé provedené změny musí přesáhnout částku 40 000,- u jednoho druhu dlouhodobého nehmotného majetku. To znamená, že jednotlivá technická zhodnocení se nesčítají, ale hranici musí překročit jednotlivě. Dále v tomto paragrafu nalezneme minimální doby odpisování pro tento druh majetku, např. u audiovizuálního díla je to 9 měsíců, u software a nehmotných výsledků výzkumu a vývoje je to 18 měsíců apod.

V případě, že se jedná o technické zhodnocení na dlouhodobém hmotném majetku, je postup odlišný. Příslušný výklad nalezneme v § 33, odst. 1, zákona o dani z příjmů. Po prostudování tohoto paragrafu je jasné, že u dlouhodobého hmotného majetku posuzujeme všechna technická zhodnocení v úhrnu za dané zúčtovací období. To znamená, že součet technických zhodnocení na jednom majetku musí přesáhnout částku 40 000,-. Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku odpisujeme na základě § 31 a § 32, dle skupiny do jaké majetek náleží.²⁹

9. 2 Technické zhodnocení provedené nájemcem

Technické zhodnocení, které provede nájemce na majetku, jež je mu pronajímán, má daňové dopady, jak na něj, tak i na pronajímatele. Pronajímatel je při splnění určitých podmínek příjemcem nepeněžního příjmu, který by měl samozřejmě být předmětem zdanění. V praxi celkem často nastává situace, kdy předmět nájmu není plně uzpůsoben nájemcovým představám. Ten je posléze nucen na majetku provést potřebné úpravy na své náklady. Často se jedná o prostory určené pro výkon podnikatelské činnosti.

Nájemce může technické zhodnocení odpisovat v případě, že je možnost odpisování sjednána v písemné smlouvě mezi ním a pronajímatelem, dále musí platit, že si pronajímatel nezvýšil

28 HORVATH NOTIA AUDIT. Podvojný účetnictví 2008. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2541-3.

29 Skála, Milan. Technické zhodnocení a opravy. 5. vyd. Ostrava: sagit, 2008. 351 s. ISBN 978-80-7208-707-5.

vstupní cenu předmětu pronájmu o provedené technické zhodnocení a toto zhodnocení je zaříděno do stejné odpisové skupiny jako předmět nájmu.

Jestliže pronajímatel umožní nájemci na jeho náklady provést technické zhodnocení na pronajatém majetku a následně se s ním nevypořádá, dochází u pronajímatele k nepeněžnímu příjmu. Za tento příjem pak považujeme výdaje vynaložené nájemcem na úpravu najatého majetku se souhlasem pronajímatele a to nad rámec smlouveného nájemného. Nepeněžní plnění u pronajímatele nastává ve zdaňovacím období, kdy došlo k ukončení nájmu, v případě, že se o toto technické zhodnocení nezvýšila vstupní cena majetku a nebylo odepsáno nájemcem. Ocenění se zůstatkovou cenou, kterou by majetek měl při rovnoměrném odpisování nebo znaleckým posudkem. Nebo to může být zdaňovací období v němž došlo k doručení písemného vyjádření pronajímatele, že si již nepřeje, aby nájemce předmět nájmu odpisoval, nepeněžní plnění vyčíslíme stejně jako u předchozího případu. V případě, že vlastník majetku jeho vstupní cenu zvýší o technické zhodnocení, je zdaňovací období pro tento nepeněžní příjem období, ve kterém bylo technické zhodnocení uvedeno do užívání. Ocenění se stanovuje na úrovni výdajů vynaložených nájemcem.³⁰

3 0 Skála, Milan. Technické zhodnocení a opravy. 5. vyd. Ostrava: sagit, 2008. 351 s. ISBN 978-80-7208-707-5.

10 Charakteristika účetních programů

Účetní programy jako takové zjednodušily práci všem účetním jednotkám. Přejít od vedení účetnictví tzv. ručně k elektronickému vedení jistě nebyl překotný a prošel poměrně velkým vývojem. První programy zpracovávali pouze jednotlivé, jednoduché oblasti účetnictví a vyvinuly se až po dnešní sofistikované, komplexní programy, v nichž je možné zpracovávat nejen účetnictví, ale například i různá daňová přiznání, účetní a finanční analýzy či ekonomické přehledy. Jsou propojeny i s ostatními programy, které podporuje daný operační systém. Můžeme pak například využívat elektronické pošty, tvorby přehledů, tabulek a psaní dopisů díky automatické provázanosti se softwary jako jsou MS Excel, MS Outlook, MS Access apod. Ve své práci se zabývám starší verzí účetního programu schopného pracovat ještě pod operačním systémem MS DOS, tímto programem je Stereo Ježek, konkrétně verze 18. Druhým programem, který jsem si vybral pro potřeby své práce je účetní software Ekonom, který se vyznačuje modernější vizualizací a je určen především pro operační systém MS Windows.

10.1 Účetní program Stereo Ježek

Stereo Ježek je určen především pro vedení kompletní administrativní agendy malých a středních firem, které účtují v soustavě podvojného účetnictví. Tvůrci programu se zaměřili zejména na podnikatelské subjekty, stejně dobře ho však mohou využívat rozpočtové a příspěvkové organizace a ostatní účetní jednotky. Software umožňuje vést účetní agendu včetně evidence DPH, evidenci majetku, zboží a materiálu na skladech, mzdovou agendu i vyřizovat korespondenci. Program je celkem dobře ovladatelný, avšak je potřeba určitého času pro zvládnutí klávesových zkratk, pomocí nichž je ovládání programu mnohem efektivnější a rychlejší.

Nespornou výhodou je jeho hardwarová nenáročnost, což umožňuje jeho aplikaci i na starších typech počítačů. Jeho užívání budou zřejmě preferovat zkušenější účetní zvyklí na práci v operačním systému MS-DOS, který právě tento program podporuje. Program je zároveň podporován všemi verzemi, v současné době mnohem více rozšířeného, operačního systému MS Windows. Předmětem mého zkoumání byla v pořadí již osmnáctá verze tohoto účetního programu, což by mělo být samo o sobě zárukou jeho propracovanosti. Programátoři

pravidelně reagují na připomínky uživatelů a přizpůsobují každou novou verzi aktuálním předpisům a nařízením. Pro vyzkoušení programu si lze zcela zdarma stáhnout jeho demoverzi, dále pak pravidelné aktualizace, které tvůrci uveřejňují na svých internetových stránkách.

Uživatel nemusí kupovat celý program, ale může si pořídit pouze jednotlivé moduly, pokud ostatní pokládá za nadbytečné. Stereo Ježek obsahuje moduly účetnictví, analýzy, mzdy, sklady, majetek, kancelář. Stručný obsah jednotlivých modulů je následující:

- **Účetnictví** – základem je účetní deník a předdefinované účetní souvztažnosti. Můžeme zde sledovat stavy a obraty účtů. Veškerou komunikaci s bankou a účty, které máme u ní vedene, provádíme právě v tomto modulu, totéž se týká pokladny. Dále zde účtujeme o interních dokladech a fakturách, samozřejmostí jsou seznamy dodavatelů a odběratelů, v neposlední řadě umožňuje tato část software evidenci DPH a ostatních daní. Výstupy jsou hlavní kniha, kniha analytické evidence, rozvaha, výsledovka, cash-flow...
- **Analýzy** – slouží pro porovnání účetních údajů jak mezi jednotlivými obdobími, tak mezi jednotlivými středisky apod. Umožňuje zpracovávat široké spektrum účetních, finančních a ekonomických analýz.
- **Mzdy** – zahrnuje samozřejmě personální agendu, zpracovává časové, měsíční a úkolové mzdy. Umožňuje výpočty nemocenské, sociálního a zdravotního pojištění a daní. Na základě námi zadaných údajů tvoří jednotlivé výkazy a sestavy.
- **Sklady** – stěžejní funkcí je evidence zásob, materiálu, polotovarů a výrobků. Samozřejmostí je možnost dělení na jednotlivé sklady a používání metody A i B. Tvoří různé sestavy, ceníky, stavy skladů, pohyby, podnormativní zásoby. Velkou výhodou je například plná podpora čárového kódu, možnost provozování internetového obchodu pomocí aplikace Hishop či vytvoření elektronické objednávky.
- **Majetek** – modul, na který se ve své práci zaměřuji. Umožňuje evidenci hmotného a nehmotného dlouhodobého a drobného majetku, dále pak majetku na leasing s kompletním aparátem splátek. Zpracovává přehledové sestavy, daňové odpisy (na základě přednastavených sazeb a odpisových skupin), účetní odpisy na základně námi zvoleného odpisového plánu. Modul majetek zahrnuje i kompletní číselník SKP.
- **Kancelář** – tato část je určena pro správu různých adresářů (firmy, dodavatelé,

odběratelé, obce, PSC, banky...). Zabývá se též knihou jízd, pracovními cestami, sazbami náhrad apod. Můžeme zde též využít evidenci došlé a odeslané pošty či tisku různých adres a formulářů.

10. 2 Účetní program Money S3

Účetní software Money S3 vyniká moderním designem je poměrně výkonný, snadno ovladatelný. Je určen stejně jako Stereo Ježek pro malé a střední podniky. Jedná se opět o dlouhodobě zavedený program, což je zárukou profesionální podpory, četných aktualizací a reakcí na nové trendy v oblasti vedení účetnictví na počítačích. Rozvržení pracovní plochy v základním okně umožňuje zvolit si styl práce, který vyhovuje každému uživateli. Lze jej provozovat jak na samostatných stanicích tak i v počítačové síti.

Účetní program Money S3 patří mezi nejrozšířenější ekonomické systémy pro malé a střední firmy v České i Slovenské republice. Nabízí všechny potřebné moduly – podvojný účetnictví i daňová evidence (jednoduché účetnictví), adresář, fakturaci, sklady, objednávky, mzdy a řadu dalších doplňků, včetně homebankingu, propojení s pokladními systémy, internetovými obchody nebo dalšími aplikacemi na bázi XML. Účetní program se vyznačuje především jednoduchou a snadnou obsluhou v prostředí Microsoft Windows. Účetní program Money S3 využívá široké spektrum účetních jednotek, mezi nimiž jsou firmy, které se zabývají nákupem a prodejem, výrobou nebo službami dále pak velkoobchodní řetězce, zemědělská družstva, strojírenské firmy a také drobní živnostníci a podnikatelé. Tvůrci Money S3 nabízí též verze pro neziskové organizace a školy.

Money S3 je poměrně snadno ovladatelný, a vzhledem ke své podobnosti s ostatními účetními programy pracujícími pod MS Windows, i zaškolení na něm je relativně snadné a rychlé. V přehledně uspořádané „*Aktivní pracovní ploše*“ jsou zobrazeny základní funkce Money S3, což velice usnadňuje orientaci a práci v jednotlivých částech tohoto softwaru. Práce s daty, jejich vyhledávání, třídění a zpracování nebo tisk je pak jednodušší a účelnější.

Money S3 je modulárním systémem. Základem je vždy modul daňové evidence (jednoduchého účetnictví) nebo podvojný účetnictví s adresářem a fakturací. V základní verzi dále naleznete evidenci majetku, knihu jízd, editor tiskových formulářů, import a export dat, homebanking a další. Ke každému kompletu účetního programu Money S3 je zdarma i Editor tiskových sestav a modul Intrastat. Dále pak můžeme v případě potřeby dokoupit další moduly jako jsou modul Kasa S3 (jedná se o softwarovou registrační pokladnu pro

maloobchodní prodej), Analyst S3 (manažerský informační systém), Target S3 (určen pro řízení lidských zdrojů), Mobile S3 (mobilní verze softwaru Money S3), Taxedit S3 (profesionální daňová kancelář), Jetweb S3 (správa webových prezentací a obchodů). Z názvu modulů a jejich stručného popisu je jasné, že těmito se Money S3 stává komplexním ekonomickým softwarem s širokým spektrem funkcí a rozsáhlým využitím. Touto cestou jdou dnes všechny významní tvůrci účetních programů a je to dle mého názoru ku prospěchu všech. Účetní jednotky pak získávají nejen kvalitní účetní software, ale i širokou škálu funkcí za které by museli mnohdy draze dopláctet a nebyla by zaručena jejich kompatibilita se stávajícím účetním programem.

11 Zpracování účetnictví a evidence dlouhodobého majetku v programu Stereo Ježek

Následující výklad obsahuje rozbor jednotlivých modulů. Ke komplexnímu pochopení softwaru Stereo Ježek je nutné vysvětlit základní funkce všech jeho částí, avšak důraz bude samozřejmě kladen zejména na modul s názvem „Majetek“, ve kterém je účtováno o dlouhodobém majetku.

11.1 Hlavní menu

Na obrázku číslo 1 je vyobrazeno základní menu účetního programu Stereo Ježek. Na první pohled je zřejmé, že vizualizace je poněkud zastaralá, avšak to nijak nelimituje funkčnost zkoumaného softwaru. Drobnou nevýhodou je nutnost zvládnutí základních zkratk, jejichž seznam je vyvolán kombinací kláves Alt + F1. Engine programu Ježek je rozdělen do tří částí, v horní liště můžeme vidět seznam jednotlivých modulů. Po jejich rozkliknutí se nám nabízí nabídka v rámci každého z nich. Prostřední část je pracovní plochou, v níž se provádí všechny operace v rámci programu. Spodní lišta je informativní, zobrazuje podrobnější popis zvolené aplikace a klávesové zkratky, které lze v jejím rámci použít.



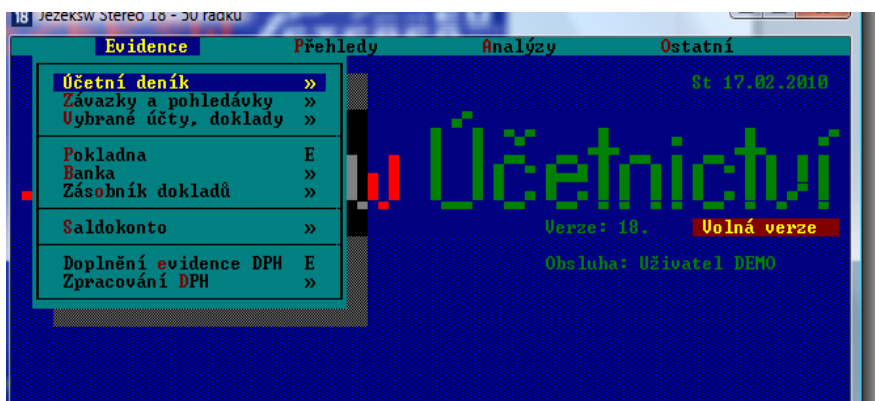
Obr. 1 Hlavní menu

11. 2 Modul „Účetnictví“

Tento modul je základním stavebním kamenem celého software. Je rozdělen do čtyř částí, „Evidence“, „Přehledy“, „Analýzy“ a „Ostatní“.

11. 2. 1 Evidence

V rámci záložky „Evidence“ nalezneme účetní deník do něhož lze rovnou účtovat, přičemž se námi zadané údaje automaticky přenesou do odpovídajících modulů (v případě správného zadání) nebo lze účtovat do jednotlivých modulů, ze kterých se posléze účetní záznamy zaúčtují i do účetního deníku. Jednotlivé podnabídky v rámci záložky „Evidence“ lze vidět na obrázku číslo 2.



Obr. 2 Modul účetnictví

V tomto subsystému lze též zadávat závazky a pohledávky, což je samozřejmě potřeba například při nákupu či prodeji nejen dlouhodobého majetku na fakturu. Pro práci s fakturami, jak vystavenými, tak přijatými je potřeba zvolit záložku „Závazky a pohledávky“, zde volíme nabídku „Nové záznamy“ a zadáme potřebné údaje. Další nabídky slouží pro ostatní závazky a pohledávky (v případě, že se nejedná o fakturaci) a přehledy zaúčtovaných závazků a pohledávek. Zajímavou podnabídkou je podnabídka „Upomínky a penalizace“, v níž se automaticky, na základě námi přednastavených kritérií, vypočítávají částky a lhůty u nesplacených pohledávek a závazků včetně příslušenství. Nabídka „Vybrané účty, doklady“ slouží pro evidenci bankovních a pokladních účtů vlastněných účetní jednotkou a přednastavení dokladů, na základě nichž na tyto účty účtujeme.

Nabídka banka a pokladna slouží k zaznamenání pohybů v rámci peněžních prostředků. Pro ilustraci přikládám obrázek číslo 3, na němž jsou zachyceny pohyby v rámci pokladny.

POKLADNA		Hlavička		Položky		Ostatní			
Doklad	dKč	Pokladní doklady v K		Měna	Kč	Kurz	1.000 PS	102794.00	
Druh		ůčet	211001	Začátek	textu	Tisk	N	Obrat	-23907.70
Střed		ůkon		Zakáz		KS			78886.30
Datum	Doklad1	Doklad2		CelkemZ	Firma	Druh	ůčetMD	ůčetD	TypDPH
26.01.10	dKč9	F100007		-1800.00	SR		321	211001	
15.02.10	dKč10	F100016		1616.20	GNJ		211001	542	
17.02.10	dKč11	F100017		1276.10	GS		211001	542	
18.02.10	dKč12			-25000.00		NS	518	211001	P

Obr. 3 Pohyby v rámci pokladny

Posledními nabídkami jsou záložky týkající se účtování o DPH, v rámci nichž můžeme přiznání k DPH doplnit a posléze automaticky vypracovat.

11. 2. 2 Přehledy

Další částí v modulu účetnictví jsou „Přehledy“. Zde si můžeme prohlédnout hlavní knihu, výsledovku, rozvahu, rozpočty (v případě, že nějaké tvoříme), výkazy (cash-flow, daň z příjmů apod.), přílohu k účetní závěrce a grafy, to vše v rámci námi zvoleného období.

11. 2. 3 Analýzy

V této nabídce nám program umožňuje zpracování různých analýz. Můžeme mezi sebou či v letech porovnávat jednotlivé firmy, účty, střediska, výkony či zakázky. Dále lze sledovat vývoj zisku rozvahy a zůstatků na účtech. Velmi zajímavou funkcí programu je možnost automatického zpracování analýz jako jsou likvidita, solventnost, produktivita, úvěrové krytí apod.

11. 2. 4 Ostatní

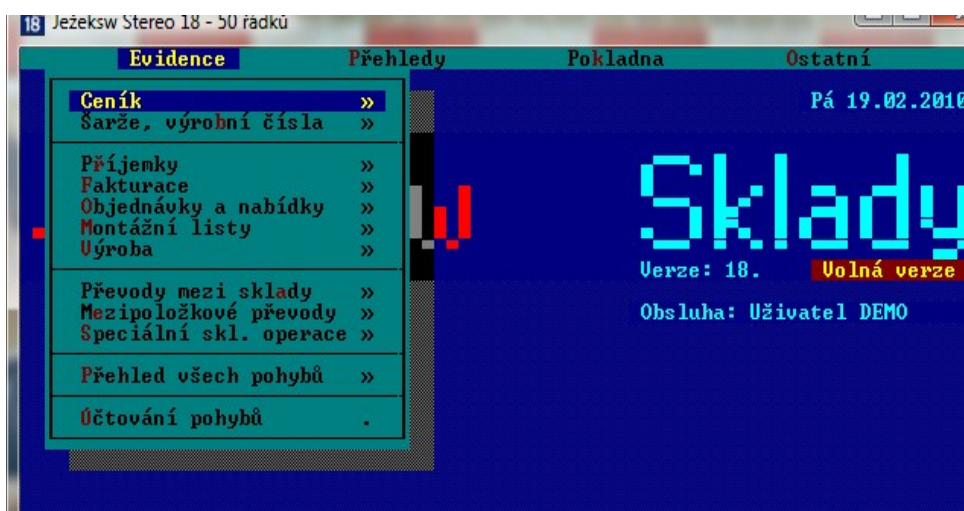
Poslední záložkou v rámci modulu účetnictví je záložka „Ostatní“. Její význam spočívá hlavně v údržbě dat, nastavení číselníků, nastavení algoritmů pro výpočet analýz, zadávání počátečních stavů, zpracování účetní závěrky a podpůrných funkcí jako je kalkulačka, diář, poznámkový blok apod.

11.3 Modul „Sklady“

Tento subsystém je určen pro vedení skladové evidence a účtování o pohybech v rámci jednotlivých skladů, kterých může být v tomto programu až 100 tisíc. Tento modul obsahuje opět čtyři podnabídky, přičemž nejdůležitější je ta s názvem „Evidence“, dalšími jsou „Přehledy“, „Pokladna“ a „Ostatní“.

11.3.1 Evidence

Tato podnabídka je nejdůležitější v rámci skladového účetnictví, jak můžeme vidět na obrázku číslo 4. První možností je „Ceník“, který slouží k zadávání jednotlivých skladových karet. Dále v podnabídce „Evidence“ vytváříme příjemky a výdejky, vystavujeme faktury a dodací listy, provádíme meziskladové operace a mezipoložkové převody. Poslední možností, kterou tato podnabídka skýtá jsou speciální operace v rámci níž se provádí takové pohyby, které nelze zaznamenat v rámci předchozích možností. Jedná se například o nastavení počátečních účtů, inventuru či likvidaci skladové položky.



Obr. 4 Modul Sklady

11.3.2 Přehledy, Pokladna, Ostatní

Tyto podnabídky slouží jako doplňkové k základní podnabídce „Evidence“. V podnabídce „Přehledy“ získáme kompletní přehled o stavech jednotlivých zásob, ceníků, pohybů na skladech a podobně. Vždy musíme nejprve zadat období, za které chceme požadovaný

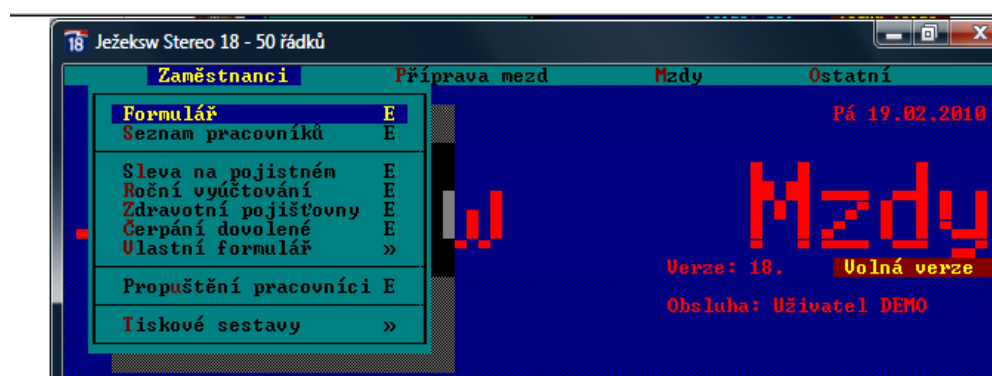
přehled sestavit.

„Pokladna“ je samostatná agenda sloužící k prodeji zásob za hotové, je schopna fungovat jako maloobchodní pokladna se všemi standardními funkcemi tohoto zařízení. Pomocí této agendy můžeme tisknout účtenky, číst čárové kódy (v případě, že máme připojenou čtečku čárových kódů), připojit zákaznický displej a podobně.

Poslední podnabídkou v rámci modulu „Sklady“ je podnabídka „Ostatní“, která slouží zejména pro nastavení parametrů pro jednotlivé sklady (např. základní předkontace, způsob účtování apod.) a pro přepočítání a přehled o hotovosti ve výše zmiňované pokladně.

11. 4 Modul „Mzdy“

Subsystem „Mzdy“ je opět rozdělen na 4 části a slouží pro veškeré činnosti spojené s personalistikou od evidence zaměstnanců, přes výpočet mezd až po jejich zaúčtování. Podnabídka „Zaměstnanci“ slouží k evidenci pracovníků a zadávání údajů důležitých pro výpočet jejich mzdy jako jsou různé slevy na dani, slevy na pojistném apod. Strukturu této podnabídky můžeme vidět na obrázku číslo 5. Další podnabídkou je ta s názvem „Příprava mezd“, její užití není povinné. Slouží k evidenci nepřítomnosti zaměstnanců, docházky do práce, výkonu práce a případných záloh na mzdu. Tyto informace však nemusíme zadávat do této podnabídky (odkud jsou samozřejmě automaticky použity pro výpočet mezd), ale lze je též ručně zadat rovnou při výpočtu samotné mzdy v podnabídce „Mzdy“.



Obr. 5 Podnabídka "Zaměstnanci"

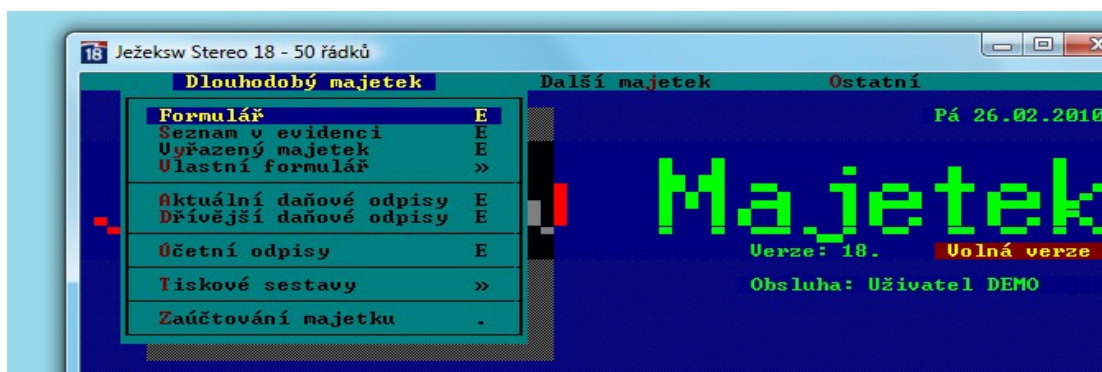
Podnabídka „Mzdy“ slouží k vypočtení samotných mezd. Přetahuje si automaticky námi přednastavené informace, ale můžeme zde zadávat i údaje ručně pro výpočet každé z mezd. Tato část software slouží též k zaúčtování mezd, jež se provede po kompletním vyplnění požadovaných údajů jednoduše kliknutím na příkaz „Zaúčtování mezd“.

11. 5 Modul „Kancelář“

Jak jsem uvedl na začátku, program Stereo Ježek je možné kupovat po částech, po jednotlivých modulech. Modul kancelář je jako jediný zdarma a dostaneme ho vždy, ikdyž se rozhodneme zakoupit například jen subsystem „Sklady“. Tento modul slouží pro základní administrativní úkony jako je korespondence, vystavování faktur (avšak na odlišné bázi, než v modulu „Sklady“) či vystavování převodových příkazů a objednávek. Důležitou součástí tohoto modulu jsou adresáře, kde si evidujeme jednotlivé dodavatele, odběratele, zaměstnance a podobně, což posléze velmi zjednodušuje práci při vystavování dokladů, kdy příslušnou osobu, či firmu vyplníme jedním kliknutím namísto sáhodlouhého vyplňování při každém zaúčtování dané skutečnosti.

11. 6 Modul „Majetek“

Tento modul je z pohledu mé práce nejdůležitější, účtuje se v něm a zaznamenávají se zde všechny operace týkající se dlouhodobého majetku. Skládá se z agend „Dlouhodobý majetek, „Majetku na leasing a doplňkové agendy „Drobný majetek“. V každé z těchto agend se účtuje o operacích týkajících se jednotlivých druhů dlouhodobého majetku. Již z názvu agend je patrné, kam který majetek účtovat. V agendě dlouhodobého majetku lze účtovat o jeho vyřazení, zařazení, generuje účetní odpisy a automaticky je zaúčtuje. Eviduje technické zhodnocení, dále se zde provádí uzávěrkové operace potřebné pro stanovení daňových odpisů pro dlouhodobý majetek. V agendě leasingového majetku lze generovat splátkový kalendář. Vizualizaci modulu „Majetek“ můžeme vidět na obrázku číslo 6.



Obr. 6 Modul "Majetek"

11. 6. 1 Agenda „Dlouhodobý majetek“

Z předchozího obrázku je patrná skladba této agendy. Nejdůležitější je podnabídka „Formulář“. Tato se skládá z pěti částí, první z nich slouží k evidenci majetku, další pak k zařazení majetku, daňovému a účetnímu odpisování a k vyřazení majetku. Podnabídka „Formulář“ vyobrazena na obrázku číslo 7. Pro připomenutí je potřeba zdůraznit, že stisknutím kombinace kláves Alt + F1 vyvoláme nabídku klávesových zkratk. První a zásadní je klávesa F2. Po jejím stisknutí můžeme zadávat nový majetek do evidence.

Již při prvním pohledu na podnabídku „Formulář“ se uživatel v množství informací trochu ztrácí. Dle mého názoru je uspořádání poněkud nepřehledné a zbytečně tvůrci natěsnali hned dvě karty do jedné obrazovky. Zde vidím velký potenciál ke zlepšení. Pozitivem však zůstává, že i přes poněkud chaotickou formu jsou na kartě majetku zachyceny všechny podstatné informace, které lze snadno editovat. Pohyby klávesami nahoru a dolů, můžeme přepínat mezi jednotlivými kartami, to je však opět nepřehledné a je lepší využít podnabídky „Seznam v evidenci“, kde máme zachycen veškerý evidovaný majetek a kde lze mezi jednotlivými inventárními kartami přepínat kliknutím myši, přičemž v základní nabídce jsou pouze primární informace sloužící k prvotní identifikaci majetku jedná se o číslo inventární karty, název majetku, datum pořízení, pořizovací cenu a zůstatkovou jak daňovou, tak účetní cenu. Pro evidenci již vyřazeného majetku slouží podnabídka „Vyřazený majetek“ její koncepce je do značné míry podobná předchozí podnabídce „Seznam v evidenci“ a práce v obou částech je totožná.

DLOUHODOBÝ MAJETEK dle čísla				funkce...Alt+F1	
DLOUHODOBÝ MAJETEK					
Číslo	000001	Kategorie	STAU	Pořizovací cena bez DPH	6500000.00
Název	Budova Golf shopu	Sazba DPH	19.00	DPH	1235000.00
Klas.		Ceny včetně DPH	N		
Hmotný majetek A	Odepisovat A	Pozn.		Středisko	Účk Zak
Zařazení					
Datum	01.01.00	Doklad poř.	F2000151	Pracoviště	
Způsob nabytí	koupě	Zaúčtování	021	/	042
Firma	nezadáno	Datum	01.01.00	Doklad	u0123
Daňové odpisy (^F7)					
Daňová vstupní cena	6500000.00	Odepsáno	3466670.00	=	43.33 %
Technické zhodnocení	1500000.00	Zůst.cena	4533330.00	=	56.67 %
Datum posledního odpisu	31.12.2009	OdpisPř 2010 <	302222.00	=	3.78 %
Rok odpisování 11	ze zvýšené ceny	-základní	302222.00	=	4.65 %
Způsob Z	Skupina 5	Krátit	0.00 %	Uplat.	302222.00
Účetní odpisy (F7)					
Účetní pořizovací cena	6500000.00	Účtování	551	/	081
Technické zhodnocení	1500000.00	Odepsáno	3490744.00	=	43.63 %
		Zůst.cena	4509256.00	=	56.37 %
Uyřazení					
Datum		Způsob		Zaúčtování	541 / 081
				Datum	Doklad
DLOUHODOBÝ MAJETEK					
Číslo	000002	Kategorie	POZ	Pořizovací cena bez DPH	3500000.00
Název	Pozemek (hřiště, parkoviště)	Sazba DPH	19.00	DPH	665000.00
Klas.		Ceny včetně DPH	N		
Hmotný majetek A	Odepisovat N	Pozn.		Středisko	Účk Zak
Zařazení					
Datum	01.01.00	Doklad poř.	F2000012	Pracoviště	
Způsob nabytí	koupě	Zaúčtování	031	/	042
Firma	nezadáno	Datum	01.01.00	Doklad	u124
Daňové odpisy (^F7)					
Daňová vstupní cena	3500000.00	Odepsáno	0.00	=	0.00 %
Technické zhodnocení	0.00	Zůst.cena	3500000.00	=	100.00 %
Datum posledního odpisu		OdpisPř 2000 <	0.00	=	0.00 %
Rok odpisování 1	ze zvýšené ceny	-základní	0.00	=	0.00 %
Způsob	Skupina 0	Krátit	0.00 %	Uplat.	0.00
					Neodeps.
Účetní odpisy (F7)					
Účetní pořizovací cena	3500000.00	Účtování	395	/	395
Technické zhodnocení	0.00	Odepsáno	3500000.00	=	100.00 %
		Zůst.cena	0.00	=	0.00 %
Uyřazení					
Datum		Způsob		Zaúčtování	541 / 395
				Datum	Doklad

Obr. 7 Formulář dlouhodobého majetku

Podnabídka „Vlastní formulář“ slouží k evidenci majetku dle specifických, uživatelem požadovaných informací, můžeme zde například sestavovat přehledy podle způsobu pořízení a vyřazení majetku, dle jednotlivých pracovišť a podobně. Tato možnost je využívána spíše většími účetními jednotkami, pro potřeby menších zpravidla postačí standardní podnabídka. Další dvě podnabídky „Aktuální daňové odpisy“ a „Dřívější daňové odpisy“ slouží k přehledu o stavu daňových odpisů. Najdeme zde veškerý odpisovaný majetek, jeho odpisové skupiny a sazby, způsob pořízení a pořizovací cenu. Po rozkliknutí záznamu se nám samozřejmě zobrazí podrobnější informace o zvoleném majetku.

Účetní odpisy jsou evidovány ve stejnojmenné podnabídce. Ta je na první pohled velice nepřehledná, jelikož zaznamenává měsíční odpisy každého majetku od jeho pořízení až po jeho vyřazení. Vzhledem k tomuto faktu zde máme spoustu informací a k jejich protřídění musíme použít filtry, které jsou pod klávesovou zkratkou Alt + F3.

„Tiskové sestavy“ slouží k tisku formulářů týkajících se dlouhodobého majetku, dle různých hledisek, například můžeme tisknout přehled veškerého evidovaného majetku, odpisové plány jak daňové tak účetní a podobně.

Agendu „Dlouhodobý majetek“ uzavírá podnabídka „Zaúčtování majetku“ po jejímž stisknutí se nám zaúčtují všechny účetní operace provedené v daném období. Období, za něž chceme účetní záznamy zaúčtovat, musíme po stisknutí zadat, zadáváme měsíc a rok, ze kterého chceme účetní záznamy převést do ostatních modulů, zejména do modulu „Účetnictví“.

11. 6. 2 Agenda „Další majetek“

Tato část software slouží zejména pro práci s drobným dlouhodobým majetkem a leasingovým majetkem. První podnabídkou je „Drobný majetek“. Jedná se o zjednodušenou obdobu agendy „Dlouhodobý majetek“. Pro tento druh majetku však není potřeba tolika informací, tudíž jsou zde jen možnosti sloužící k evidenci drobného majetku a jeho pohybů. Při zadávání drobného majetku postupujeme stejně jako u dlouhodobého, na jednu obrazovku se nám však vtěsna až 6 inventárních karet.

Druhou podnabídkou je „Majetek na leasing“, která slouží samozřejmě pro evidenci majetku pořizovaného v rámci leasingových vztahů. Zde se postupuje poněkud odlišně oproti práci v agendách dlouhodobého majetku a drobného majetku a to kvůli nutnosti tvořit splátkový kalendář. Opět začínám práci v možnosti „Formulář“, kam se zadají základní informace jako název majetku, datum počátku a konce leasingu a podobně, poté po stisknutí kláves F10 editujeme splátkový kalendář, který je zachycen na obrázku číslo 8. Z tohoto obrázku je patrné, že právě zde zadáváme všechny důležité údaje týkající se leasingu. Podrobnějšímu rozboru této možnosti se budu věnovat v kapitole „Způsoby pořízení dlouhodobého majetku v software Stereo Ježek“. Pro úplnost je třeba jen dodat, že po vyplnění splátkového kalendáře a jeho potvrzením se veškeré zaúčtování automaticky převede nejen do modulu „Majetek“ ale též do agend závazků a pohledávek. V rámci této podnabídky existují dále seznamy leasingového majetku, splátkových kalendářů a tiskové sestavy související s touto částí agendy.

Posledními možnostmi v této agendě je „Software a hardware, kde můžeme evidovat veškeré počítače a specifické údaje související s jejich provozem (jako třeba jednotlivé IP adresy, zaměstnance pracujícího na daném zařízení apod), dále zde evidujeme software s různými

informacemi, které u ostatního druhu majetku nejsou relevantní jako třeba počet počítačů na nichž je program užíván, číslo licence apod.

Ježeksw Stereo 18 - 50 řádků

VYTVOŘENÍ SPLÁTKOVÉHO KALENDÁŘE 000003 1 funkce...Alt+F1

PRŮVODCE VYTVOŘENÍM SPLÁTKOVÉHO KALENDÁŘE 1/5

1. strana - Akontace / První mimořádná splátka
2. strana - Běžná splátka předmětu a finanční služby
3. strana - Pojištění, částka mimo DPH a odpočet akontace
4. strana - Časové rozlišení akontace a časové rozlišení nákladů
5. strana - Rekapitulace

A1. Akontace / První mimořádná splátka (A/N)

Datum :	Spl:	Typ	Sazba	Bez daně	DPH
Popis :
0čtování: /	Celkem:		

A2. Poplatky při uzavření smlouvy (A/N)

Datum :	Spl:	Typ	Sazba	Bez daně	DPH
Popis :
0čtování: /	Celkem:		

2/5

Datum první splátky :

Splatnost první splátky:

Splátky číslovat od :

Počet splátek :

Perioda splátek : <počet měsíců>

B1. Běžná splátka - předmět leasingu (A/N)

Popis :	Typ	Sazba	Bez daně	DPH
0čtování: /
				Celkem:

B2. Běžná splátka - finanční služba (A/N)

Popis :	Typ	Sazba	Bez daně	DPH
0čtování: /
				Celkem:

3/5

Obr. 8 Splátkový kalendář

11. 6. 3 Agenda „Ostatní“

Tato část modulu je v podstatě stejná jako u všech předchozích modulů. Jejím hlavním úkolem je technická podpora subsystému „Majetek“. Jedinou zvláštností oproti ostatním je možnost s názvem „Uzávěrka majetku“, která slouží při inventarizaci majetku a vypočítává stav a přehled veškerého evidovaného dlouhodobého majetku.

12 Účetní operace s dlouhodobým majetkem v rámci software

Stereo Ježek

12. 1 Pořízení a zařazení dlouhodobého majetku

12. 1. 1 Pořízení dlouhodobého majetku

V případě pořízení dlouhodobého majetku dodavatelským způsobem musíme pracovat v modulu účetnictví, cesta pro zadání nové faktury je Účetnictví/Evidence/Závazky a pohledávky/Nové záznamy, čímž se dostaneme do evidence faktur a vyplníme zde veškeré náležitosti jako je cena, dodavatel, zaúčtování (04*/321), datum pořízení, v případě existence vedlejších pořizovacích nákladů i tuto skutečnost a podobně. Pokud je majetek pořizován za hotové pracujeme též v modulu účetnictví. Platba v hotovosti je prováděna v agendě pokladna, kde vyplníme obdobné údaje jako u fakturace, jen způsob zaúčtování bude samozřejmě odlišný (04*/211).

Jestliže je majetek počátečním vkladem do podnikání použijeme cestu Účetnictví/Ostatní/Počáteční stavy, zde si najdeme příslušný účet a zadáme částku (u fyzické osoby 04*/491, u právnické 04*/41*,42*). V ostatních způsobech pořízení je situace v tomto programu trochu složitější, můžeme zvolit snazší způsob (ovšem méně přehlednější) a účtovat rovnou do účetního deníku a nebo si v modulu účetnictví vytvořit vlastní druh interních dokladů (v tomto účetním programu totiž nejsou přednastaveny). Pokud je majetek pořízen vlastní činností účtujeme (04*/62*). Jestliže se jedná o inventarizační přebytek (04*/08*,07* u odpisovaného dlouhodobého majetku) a (04*/413 neodpisovaný dlouhodobý majetek). Dále můžeme použít ostatních závazků, jestliže se jedná například o vklad společníka do podnikání (04*/35*). Cesta k účtování ostatních závazků je Účetnictví/Evidence/Závazky a pohledávky/Ostatní předpisy.

12. 1. 2 Zařazení dlouhodobého majetku pořízeného leasingovým způsobem

Pokud je majetek připraven k užívání přistoupíme k jeho zařazení. Primárně musíme určit o jaký majetek se jedná a jakým způsobem je majetek pořizován. Většinou se zřejmě bude jednat o majetek dlouhodobý pořizovaný leasingovým způsobem, to znamená koupí, vkladem nebo vlastní činností. V tomto případě pracujeme v agendě „Dlouhodobý majetek“.

Volíme nabídku formulář a po stisknutí klávesy F2 zadáváme údaje do nové inventární karty. Nejprve vyplníme údaje týkající se evidence majetku, to znamená jeho název, zařazení, klasifikaci, pořizovací cenu, údaje o DPH a podobně. Dále, když je majetek připraven k užívání, přejdeme do části zařazení, kde vyplníme datum uskutečnění této události, způsob nabytí majetku, zaúčtování zařazení (např. u dlouhodobého hmotného majetku 022/042). Poslední co je nutné při zařazení udělat je vyplnit údaje o daňových a účetních odpisech, čemuž se budu blíže věnovat v části odpisování dlouhodobého majetku v software stereo ježek. Na konci každého období provedeme operaci „Zaúčtování majetku“, čímž se námi provedené operace přenesou do ostatních modulů tohoto programu.

12. 1. 3 Zařazení drobného dlouhodobého majetku

Jestliže se jedná o drobný majetek pracujeme v agendě „Další majetek“, dále volíme Drobný majetek/Formulář. V této části se nám zobrazí veškerý pořízený drobný majetek, stiskem klávesy F2 zadáme novou větu, přičemž je nutné vyplnit název majetku, druh a cenu. V pravé části obrazovky zadáme počet kusů tohoto majetku, který vlastníme a automaticky se nám vypočte celková hodnota tohoto majetku spolu s přehledem o počtu zařazeného a vyřazeného majetku.

12. 1. 4 Pořízení a zařazení leasingového majetku

Poslední způsob zařazení majetku se využívá u majetku pořízeného v rámci leasingu. V tomto případě je cesta k zařazení Majetek/Další majetek/Majetek na leasing/Formulář. Po zadání této cesty se nám zobrazí karta leasingového majetku, na kterou je nutné zadat základní údaje jako začátek a konec leasingového vztahu, předmět leasingu a číslo leasingové smlouvy. Po vyplnění těchto údajů stiskneme klávese F10 a vybereme možnost „Vytvořit/doplnit“, čímž se dostaneme do splátkového kalendáře. Ten je rozdělen hned do několik částí, v první z nich zadáme údaje týkající se první zvýšené splátky (tzv. akontace). Další částí jsou „Poplatky při uzavření smlouvy“, kde je nutné vyplnit zda existují či nikoliv, jejich výši, zaúčtování a datum splatnosti. Posléze přistupujeme k zadání obecných informací jako počet splátek, jejich číslování a periodicita. Když vyplníme tyto údaje je nutné vyplnit informace o pravidelných splátkách, přičemž ty jsou rozděleny na splátky předmětu leasingu a splátky leasingové služby. Do obou totožně zadáme opět název předmětu leasingu, zaúčtování, výši splátky a sazbu DPH. Následují informace o pojištění, pokud je sjednáno

v leasingové smlouvě. Poslední částí, kterou je nutné vyplnit je ta, týkající se časového rozlišení nákladů spojených s leasingem. Po zadání a potvrzení všech požadovaných údajů nám program, na základě přednastavení, zpracuje splátkový kalendář.

12. 2 Odpisování dlouhodobého majetku

Jak daňové, tak účetní odpisy jsou v software Ježek Stereo zaznamenávány na kartě dlouhodobého majetku (cesta Majetek/Dlouhodobý majetek/Formulář). V první části této karty vyplníme mimo jiné, zda se jedná o hmotný či nehmotný majetek a zda je odpisován či nikoliv. Zadání těchto informací ovlivňuje další části týkající se odpisů. Do části daňové odpisy zadáme údaje týkající se právě těchto odpisů jako je vstupní cena, způsob odpisování, odpisová skupina, zvýšení vstupní ceny, v případě že proběhlo, posléze i rok, po který se odpisuje ze zvýšené vstupní ceny. Na základě těchto údajů nám program automaticky v pravé části obrazovky vygeneruje odpisový plán. Posledním údajem, který do této části zadáváme je procento krácení daňově uznatelných nákladů, v případě že majetek není užíván jen účetní jednotkou pro její činnost. Karta majetku a její rozvržení je zachycena na obrázku číslo 9. Již uplatněné a aktuální daňové odpisy máme zachyceny v agendě dlouhodobého majetku v možnostech dřívější a aktuální daňové odpisy.

DLOUHODOBÝ MAJETEK		Datum 31.12.09	Doklad u90009
Číslo 000005	Kategorie	Pořizovací cena bez DPH	120000.00
Název Ford Escort		Sazba DPH 20.00 DPH	24000.00
Klas.		Ceny včetně DPH N	
Hmotný majetek A	Odepisovat A	Pozn. .	Středisko Úyk Zak
Zařazení			
Datum 01.03.10	Doklad poř.F200045	Pracoviště	
Způsob nabytí Koupě		Zaúčtování 022 / 042	
Firma nezadáno		Datum 01.03.10	Doklad u90010
Daňové odpisy (<F7>)			
Daňová vstupní cena	120000.00	Odepsáno	0.00 = 0.00 %
Technické zhodnocení	0.00	Zůst.cena	120000.00 = 100.00 %
Datum posledního odpisu		OdpisPř 2010 <	40000.00 = 33.33 % >
Rok odpisování 1 ze zvýšené ceny 0		-základní	40000.00 = 33.33 %
Způsob Z Skupina 1 / 0 % 3 roky		Krátit 10.00 % Uplat.	36000.00
Účetní odpisy (<F7>)			
Účetní pořizovací cena	120000.00	Účtování 551 / 082	
Technické zhodnocení	0.00	Odepsáno	0.00 = 0.00 %
		Zůst.cena	120000.00 = 100.00 %
Uyřazení			
Datum	Způsob	Zaúčtování	/
		Datum	Doklad
Datum uyr̄azení majetku <vypl̄ňuje se až v p̄ípadě uyr̄azení>			

Obr. 9 Karta dlouhodobého majetku

Práce s účetními odpisy je vzhledem k jejich variabilitě poněkud složitější, v první kroku

pracujeme opět na kartě majetku, kde (jak je zřejmé z obrázku číslo 9) zadáme pořizovací cenu a způsob zaúčtování odpisu, dále se stiskem klávesy F10 dostaneme na možnost tvorby odpisového plánu pro účetní odpisy. Zde volíme z různých variant tvorby odpisového plánu. První nejjednodušší je zvolit buďto rovnoměrné či zrychlené odpisy na stejné bázi jako se vypočítávají ty daňové. Druhou možností je rozdělit částku do jednotlivých období ve schodě s tím, jak majetek skutečně zastarává či zvolit fixní částku každý měsíc, kterou posléze odpisujeme po dobu životnosti majetku. Poslední a nejnáročnější možností je zadat odpisy ručně, tzn. každý odpis individuálně zapsat do odpisového plánu. Po vytvoření odpisového plánu tento potvrdíme, čímž docílíme toho, že námi zadané účetní odpisy se budou po stanovenou dobu automaticky účtovat.

12. 3 Vyřazení dlouhodobého majetku

V případě vyřazování majetku se opět musíme zabývat primárně tím o jaký majetek se jedná, pokud se jedná o majetek dlouhodobý, pořízený neleasingovým způsobem, pracujeme v agendě „Dlouhodobý majetek“, ostatní druhy dlouhodobého majetku se vyřazují v agendě „Další majetek“.

Vyřazení majetku v agendě „Dlouhodobý majetek je poměrně jednoduchou záležitostí. Nejprve si v nabídce formulář najdeme majetek, který chceme vyřadit, posléze zapisujeme do tabulky „Vyřazení“ datum této události, způsob vyřazení, zaúčtování a doklad na základě něhož se událost účtuje. Na základě námi zadaných údajů se automaticky dopočítají odpisy a zůstatková cena. Po zadání všech potřebných náležitostí zadáme možnost „Zaúčtování majetku“ a provedené operace jsou přeúčtovány do ostatních modulů.

Pokud se jedná o drobný dlouhodobý majetek pracujeme ve stejnojmenné agendě. Opět nalezneme kartu majetku, který chceme vyřadit, tentokrát však stiskneme klávesu F10 a volíme možnost „Vyřazení (likvidace)“, načež nám program nabídne tabulku, kam zadáme datum vyřazení, doklad na základě něhož bylo vyřazení provedeno a popis události. Poté nám program zpracuje sestavu o vyřazeném drobném majetku a operaci po opětovném potvrzení automaticky zaúčtuje.

12. 4 Technické zhodnocení

Pokud provádíme na dlouhodobém majetku technické zhodnocení, použijeme opět agendu

„Dlouhodobého majetku“, nabídku „Formulář“ kde najdeme zhodnocovaný majetek. Posléze stiskem klávesy F10 vyvoláme tabulku technického zhodnocení. Do této pak zadáme datum technického zhodnocení, jeho popis, částku a zda je toto zahrnováno do daňové a účetní pořizovací ceny. Zadané údaje potvrdíme a software automaticky danou operaci zaúčtuje a upraví odpisové plány na základě zvýšené vstupní ceny.

12. 5 Výhody a nevýhody účetního software Stereo Ježek

Stereo Ježek je nesporně plnohodnotným, komplexním účetním programem vyhovující potřebám malých a středních podniků. Je stálíci na trhu s účetním softwarem, což se projevuje na rozsáhlé a profesionální podpoře tohoto produktu. Oproti běžným účetním programů je jeho výhodou to, že můžeme pořídit jen ty účetní moduly, které podnik opravdu potřebuje (pro připomenutí se program skládá z modulů účetnictví, majetek, mzdy, sklady, a kancelář). Moduly pak můžeme instalovat jen na taková místa, kde jsou opravdu potřeba, například do mzdové účtárny nainstalují jen modul „Mzdy“ a ostatní zde instalovat vůbec nebudou. Nebo některé moduly nemusím pořizovat vůbec, nahradím je jiným softwarem, který mi pro vedení daného segmentu více vyhovuje a podstatně si tím ulehčí práci. Další výhodou tohoto programu je bezesporu jeho jednoduchost, zvláště pro obsluhu, která je zvyklá pracovat v rozhraní operačního systému MS-DOS. Velice mile mě překvapila možnost zpracování základních finančních a ekonomických analýz, kterými si každá účetní jednotka může jednoduše vytvořit rámcový obraz o úspěšnosti své činnosti.

Program je možné sice spustit i v operačním systému MS Windows, nicméně vizualizace je zastaralá a je zde prostor k zásadnímu vylepšení a přiblížení uživatelům, dnes naprosto převládajícího, systému MS Windows. Pro rychlou a bezproblémovou práci ve zkoumaném programu je nutné zvládnout několik základních klávesových zkratk, jelikož pohyb prostřednictvím myši je zde značně nepraktický a ne tolik upřednostňovaný jako u moderních účetních programů. Dalším záporem programu je dle mého názoru poněkud chaotická nápověda. Nejenže zde některé základní výrazy potřebné pro účtování a pochopení programu chybí, ale není zde ani možnost hledání dle klíčového slova, což by výrazně usnadnilo a zrychlilo práci ve zmiňované nápovědě.

Nepřehlednost v některých částech programu umocňuje i fakt, že se autoři snaží vměstnat co nejvíce informací na jednu obrazovku. Velice markantní je to například u karty dlouhodobého

majetku. Orientace v datech je pak velice složitá, tento problém by se dle mého názoru dal pohodlně odstranit tím, že by namísto dvou inventárních karet na jedné obrazovce byla pouze jedna a informace byly zpracovány do přehledných tabulek místo jednotlivých řádků odlišených pouze použitím jiného druhu písma. Tento problém se týká naprosté většiny agend v subsystému „Majetek“.

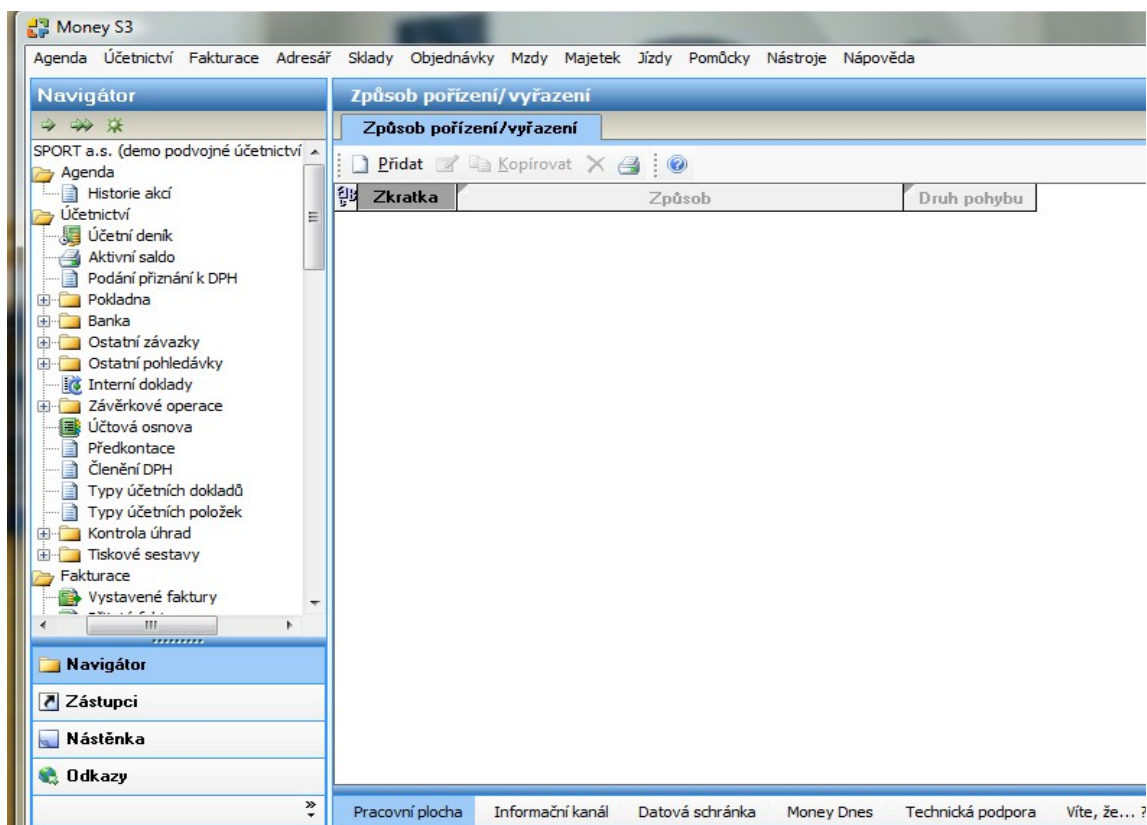
Nevýhodou může být i absence hromadných příkazů například při zařazování či vyřazování majetku. Pokud se jedná o účetní jednotku s větším objemem dlouhodobého majetku je zvláště jeho vyřazování po jednotlivých inventárních kartách dosti nepraktické a zdlouhavé.

Závěrem je třeba říci, že i přes všechny výtky se jedná o program schopný obstát v konkurenci dnešních účetních programů, doporučoval bych však jeho výraznou inovaci a postupné opouštění dnes již zastaralé vizualizace operačního systému MS-DOS.

13 Zpracování účetnictví a evidence dlouhodobého majetku v programu Money S3

Následující výklad obsahuje rozbor jednotlivých částí software Money S3. Ke komplexnímu pochopení tohoto programu je nutné vysvětlit základní funkce všech jeho částí, avšak důraz bude samozřejmě kladen zejména na část s názvem „Majetek“, ve které je účtováno o dlouhodobém majetku.

Na obrázku číslo 10 je zachycena vizualizace software Money S3, na první pohled je patrné, že uspořádání je klasické pro operační systém MS Windows. Na horní liště nalezneme jednotlivé agendy mezi kterými lze jednoduše přepínat myší. Levá část obrazovky je věnována též jednotlivým agendám, ovšem tato nabídka je rozbalovací, s tím že po kliknutí na jednotlivé agendy lze vybírat i z podnabídek každé z nich. Centrální část je určena pro samotnou práci v tomto software a má svou vlastní příkazovou lištu uspořádanou pro potřeby každé ze zvolených agend. V dolní části obrazovky nalezneme doplňkové příkazy a možnosti, zejména pro práci přes internet.



Obr. 10 Hlavní panel Money S3

13. 1 Příkazová lišta v Money S3

Při práci s tímto softwarem je podstatným prvkem příkazová lišta umístěná v horní části obrazovky, vzhledem k její důležitosti a uspořádání z ní vycházím při stručném popisu každé z důležitých agend v Money S3

13. 1. 1 Agenda

Tato část programu je důležitá zejména v počátečních fázích užívání. Je věnována zakládání a správě jednotlivých účetních jednotek v elektronické podobě. Dále je věnována správě a údržbě dat, zejména jejich zálohování.

13. 1. 2 Účetnictví

Stěžejní část celého programu, přenáší se do ní data ostatních agend, jelikož právě zde je umístěn účetní deník a hlavní kniha. Účetní deník je hned první podnabídkou v této agendě a je možné ho vyvolat kdykoliv kombinací kláves Ctrl + D. Další možností je podání příznání

k DPH, kde se nám přiznání k DPH automaticky zpracuje na základě námi zadaných údajů. V této části můžeme prohlížet veškerá daňová přiznání podaná účetní jednotkou, což velmi usnadňuje orientaci v nich.

Následuje podnabídka pokladna. Již z názvu je patrné, že je určena ke správě hotovosti účetní jednotky. Jejím základem je účtování o příjmových a výdajových pokladních dokladů, tzn. dokladů na základě nichž jsou účtovány pohyby v pokladně účetní jednotky. Nalezneme zde též podnabídku banka, která je určena pro správu bankovního účtu účetní jednotky. Software umožňuje vedení hned několika bankovních účtů ve všech měnách světa. V této podnabídce též vyplňujeme příkazy k úhradě, což je důležité při placení přijatých faktur a ostatních závazků právě z bankovního účtu.

Podnabídky „Ostatní pohledávky“ a „Ostatní závazky“ jsou určeny pro správu a účtování právě o těchto skutečnostech. Jsou tu různé závazky a pohledávky, které nevznikly na základě běžné fakturace, například závazky a pohledávky za společníky, závazky plynoucí z leasingových smluv apod. Následují interní doklady pomocí nichž se účtuje o účetních operacích probíhajících uvnitř podniku jako například vyřazení či zařazení majetku, mimořádných odpisů apod.

V agendě účetnictví nalezneme též podmožnost „Závěrkové operace“, prostřednictvím níž je možné uzavřít všechny účty a sklady, navíc zadat údaje sloužící pro výpočet DPH a daně z příjmů.

Neméně důležitou součástí této agendy je též účetní osnova, kterou si každá účetní jednotka uzpůsobí dle svých potřeb a platných právních předpisů. Následující přednastavené předkontace urychlující práci s často se opakujícími účetními případy a přednastavené členění DPH, jež určuje jak DPH u jednotlivých účetních případů ovlivňuje přiznání k DPH.

Agendu účetnictví uzavírají podmožnosti určené k rychlému přehledu o stavu peněžních prostředků na bankovních účtech a pokladně, upomínek, věřitelích, dlužnících a penalizaci. Naskýtá se nám zde i možnost tisknout široké spektrum tiskových sestav od rozvahy přes hlavní knihu až třeba po dokladovou inventarizaci.

13. 1. 3 Fakturace

Je agendou určenou pro správu přijatých a vystavených faktur, což je důležité ve styku s firemními odběrateli a dodavateli. Program přirozeně dovoluje účtovat zároveň

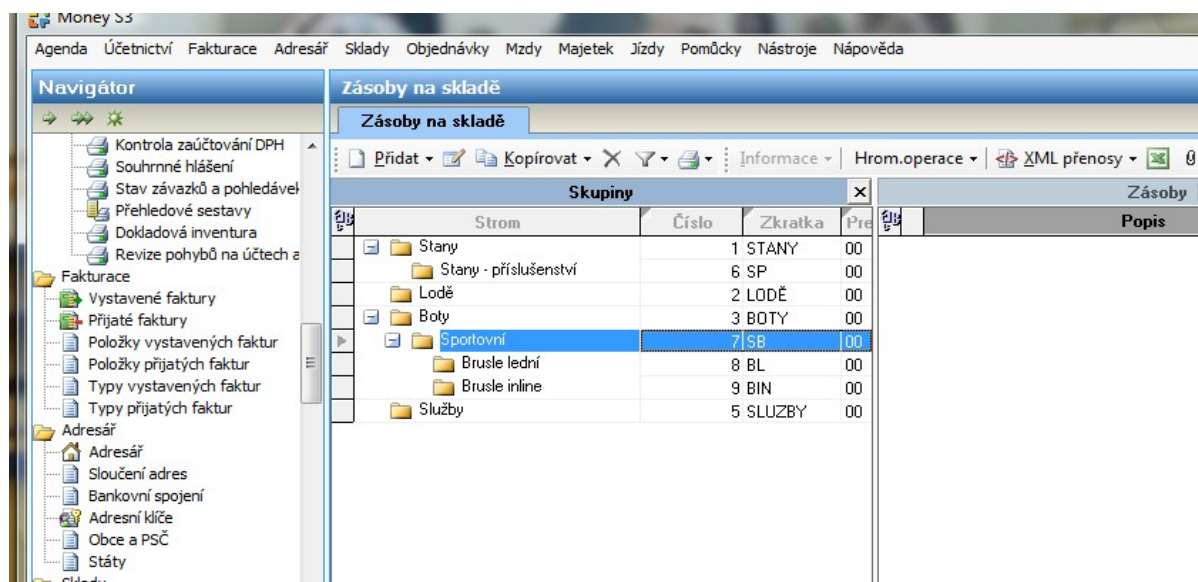
i o zálohových fakturách a dobropisech. Naskýtá se nám možnost převést faktury do programu MS Excel či do formátu PDF, což velice usnadňuje komunikaci s dotčenými subjekty.

13. 1. 4 Adresář

Jako ostatní účetní programy i tento je vybaven rozsáhlými databázemi pro potřeby komunikace s okolím firmy. Do této agendy se zadávají veškerí partneři a úřady, se kterými přijde účetní jednotka do kontaktu, tato skutečnost posléze velmi zjednodušuje například vyplňování faktur, kdy nemusíme složitě vypisovat údaje na každou fakturu zvlášť, ale stačí je pouze přetáhnout jedním stiskem kurzoru. V této sekci jsou umístěny i bankovní spojení, PSČ obcí, přehled států a údaje potřebné ke korespondenci s nimi. Poslední důležitou funkcí je tisknutí adresních štítků pomocí možnosti „Nastavení štítků“.

13. 1. 5 Sklady

Tato agenda je určena pro evidenci a účtování o zásobách, základní nabídkou je ta s názvem „Zásoby na skladě“ po jejímž rozkliknutí se dostává na přehled jednotlivých skladů a druhů zboží. Pro názornost přikládám obrázek číslo 11, na kterém je toto vyobrazeno.



Obr. 11 Sklady

Z obrázku číslo 11 je patrné, že sklady jsou stromově uspořádané podle jednotlivých nabídek, podnabídek, druhů a poddruhů zboží, přičemž k tomuto účelu slouží část „Skupiny“. Napravo

od této části je část „Zásoby“, ve které se zobrazují zásoby patřící do vybraného skladu a skupiny zásob.

Možnost „Vystavení skladového dokladu“ je určena pro tvorbu příjemek, výdejek, převodek a dodacích listů, na základě nichž se účtuje o pohybech v jednotlivých skladech. V agendě sklady se též přiřazují výrobní čísla námi vytvořené produkci, evidují se jednotlivé dodávky apod. Další část agendy sklady je určena pro správu registrační pokladny, účtujeme zde o prodejkách, či o příjmech a výdajích z této pokladny, jakož to i o pohybech účtovaných na základě prodejů právě přes tuto pokladnu.

Další část v této agendě se věnuje inventarizaci a inventárním dokladům, které jsou vystavovány jako výsledek inventarizace. Následuje možnost pro nastavení agendy „Sklady“. Upravujeme zde cenovou hladinu zásob, parametry skladů a skladových dokladů účetní jednotky. Celou agendu uzavírá stejně jako většinu ostatních agend nabídka „Tiskové sestavy“, ve které tiskneme přehledy o operacích a stavech v oblasti zásob.

13. 1. 6 Objednávky

„Objednávky“ jak již název napovídá slouží ke správě vydaných a přijatých objednávek, zároveň zde evidujeme jak vystavené, tak přijaté nabídky, na základě nichž se objednávky dělají. Zároveň můžeme dělat rezervace na zboží, či služby poskytované účetní jednotkou, o které je větší zájem a k pokrytí poptávky nepostačuje dosavadní produkce.

13. 1. 7 Mzdy

Pro potřeby evidování zaměstnanců, výpočtu mezd a jednotlivých odvodů slouží právě agenda „Mzdy“. Nejprve volíme možnost „Zaměstnanci“ do které zadáme všechny údaje potřebné k jejich evidování a výpočtu jejich mzdy. Nejdůležitějšími záložkami jsou osobní údaje a záložka mzdy. Do osobních údajů zadáváme data jako například jméno a příjmení, rodné číslo, odpracované dny v předchozím zaměstnání a podobně. Do záložky mzdy zapisujeme údaje jako například druh pracovního úvazku, funkci, měsíční či hodinovou mzdu, prémie, či různé příplatky, na základě nichž stanovíme mzdu zaměstnance.

Pokud správně zadáme údaje do nabídky „Zaměstnanci“ mzdy se nám automaticky vypočtou po zadání možnosti „Mzdy“, kde volíme příkaz „Přidat“. Zobrazí se nám tabulka, kde jsou výpočty na základě předchozích dat. Tato data můžeme z velké části upravovat

a přizpůsobovat novým skutečnostem. Když vygenerované výpočty potvrdíme a zvolíme možnost „Zaúčtování mezd“, automaticky se zaúčtují nejen mzdy, ale i jednotlivé srážky, jako jsou daň z příjmů, sociální a zdravotní pojištění a podobně na základě přednastavených předkontací.

Další možnosti v této agendě jsou věnovány nastavení mezd a jejich zaúčtování jako jsou druhy pracovních poměrů (kde editujeme jednotlivé pracovní poměry, zejména skutečnost zda se z daného poměru odvádí sociální a zdravotní pojištění, či jakým způsobem se vypočítá daň z příjmů při zvoleném druhu pracovního poměru), dále zde editujeme sazby prováděných srážek, státní svátky, a typy příplatků. Agendu uzavírá jako tradičně možnost „Tiskové sestavy“.

13. 1. 8 Jízdy

Agenda „Jízdy“ slouží ke správě služebních automobilů a jejich užívání. Nejprve zadáme seznam dopravních prostředků používaných účetní jednotkou. Zajímavostí je, že program automaticky kontroluje a upozorňuje na procházející STK, emise či pojištění vozidla. Zároveň tato agenda eviduje zaměstnance používající tyto dopravní prostředky, údaje o těchto zaměstnancích můžeme automaticky přenést z agendy „Mzdy“. Na základě těchto informací se posléze vedou knihy jízd ve správě účetní jednotky a to v možnosti „Kniha jízd“, kde po zadání příkazu „Přidat“ evidujeme každou ze služebních cest. Zadáváme trasu, dopravní prostředek, který jsme použili, účel cesty, počet kilometrů a jednotlivé výše náhrad.

Poslední možností v této agendě je možnost „Nastavení knihy jízd“, kde můžeme nastavit ceny pohonných hmot, sazby za ujetý kilometr, často používané trasy a sazby příplatků.

13. 1. 9 Pomůcky, Nástroje, Náповěda

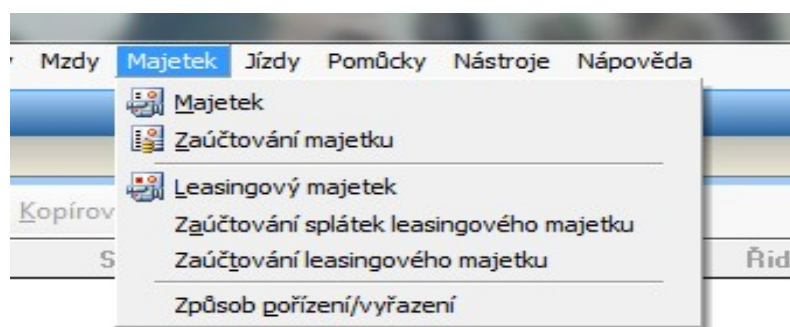
Tyto agendy jsou podpůrnými pro všechny ostatní. V agendě „Pomůcky“ se nám naskýtá možnost použít klasickou kalkulačku, daňovou kalkulačku, kurzovou kalkulačku, či vypočítávat penále z prodlení, dále zde můžeme zpracovávat výčetky pokladen ve vlastnictví účetní jednotky. Agenda „Nástroje“ slouží ke globálnímu nastavení parametrů potřebných ve všech agendách jako je účetní rok, zobrazované nabídky, povolené příkazy a podobně. Je potřebné jí věnovat pozornost již při zakládání účetní jednotky, jelikož je zde nastavení nutné pro bezproblémové fungování celého účetního systému. Systém je samozřejmě přednastaven

s ohledem na stávající právní a jiné předpisy, které se časem mění a je třeba těmto změnám uzpůsobovat i nastavení účetního software.

„Nápověda“ je v tomto účetním software velice dobře zpracována, můžeme se orientovat dle jednotlivých agend, pojmů, či můžeme hledat pojmy podle klíčového slova, které nás zajímá. Informace jsou detailně zpracovány a dobře vysvětleny i pro začínající uživatele, což velice usnadňuje práci s programem.

13. 1. 10 Majetek

Agenda „Majetek“ slouží k evidenci veškerého dlouhodobého majetku. Z tohoto důvodu se právě na tuto agendu má práce zaměřuje konkrétněji a v následujícím textu jsou její jednotlivé funkce a způsob účtování v ní popsány podrobněji, než-li agendy ostatní. Základní možnosti v agendě „Majetek“ jsou zachyceny na obrázku číslo 12.



Obr. 12 Nabídka agendy "Majetek"

Z obrázku je patrné, že program dlouhodobý majetek rozděluje na dvě základní skupiny, a to sice na majetek pořizovaný neleasingovým způsobem, kterému se věnuje první část agendy a majetek pořizovaný v rámci leasingových vztahů, jemuž je věnována druhá část agendy. V třetí poslední části přednastavujeme způsoby pořízení a vyřazení, přičemž ke každému z nich přiřadíme stručný popis a předkontaci, prostřednictvím níž se daná operace promítne do účetnictví účetní jednotky.

Karta majetku

Typ majetku: Dlouhodobý Zjednodušená karta majetku

Název **Inventární číslo** **Výrobní číslo**
 Kopírka Minolta ZF 458/19 INV 09

Dodavatel x Výrobce Země

Záruční doba uvedená v měsících 24 Kód SKP Druh majetku hmotný

Způsob pořízení N Kód majetku Povaha majetku Vlastní

Způsob vyřazení Cena 50 218,00 Datum výroby

Středisko Zakázka Činnost Posl. uzavř. rok 2 009 Datum zařazení 31.03.2009

Datum vyřazení

Odpisy a zaúčtování

Odpisová skupina 1. Primární účty

Účet majetku: 022000 Účtovat odpisy: Daňové Účetní Způsob vytváření odpisů: Účetní odpisy rovny danoví

oprávky k majetku: 082000 Počet účetních odpisů ročně: 1 2 3 4 6 měsíčně

účet odpisů: 551000

Způsob odpisování rovnoměrný

Datum začátku daňového odepisování: 31.12.2009

Datum začátku účetního odepisování: 31.03.2009

Poznámka Rozměry Umístění Kapacita

Délka 0,00

Výška 0,00

Šířka 0,00

Hmotnost 0,00

Pohyby Daňové odpisy Účetní odpisy Přirazeno

Číslo	Pořadí	Datum	Typ	Částka	Doklad	Popis
	9	31.10.2009	účetní odpis	1 004,00		účetní odpis
	10	30.11.2009	účetní odpis	1 004,00		účetní odpis
	11	31.12.2009	účetní odpis	1 008,00		účetní odpis
***** uzavření roku 2009 *****						

Přidat
Opravit
Vymout
Uzavřít rok
Legenda

Jemo podvojně účetnictví, skl. 2010 10.03.2010 uživatel bez jména Verze: 11,062 STAR

Obr. 13 Karta majetku

Po zvolení možnosti „Majetek“ nám program nabídne soupis majetku ve vlastnictví účetní jednotky a základní informace o něm (např. název, pořizovací cenu a datum zařazení). Na obrázku 13 můžeme vidět kartu dlouhodobého majetku, který se nám zobrazí po kliknutí na již evidovaný majetek, či při zařazování nového majetku do evidence. V horní části karty volíme, zda se jedná o drobný dlouhodobý či dlouhodobý majetek. Dále zadáváme údaje týkající se názvu majetku, dodavatele či výrobce. Důležité je zvolit, zda se jedná o hmotný či nehmotný majetek, vlastní nebo cizí, dále pak jakým způsobem byl pořízen, případně vyřazen (toto můžeme provést na základě přednastavených předkontací, což jsem popsal v předchozí části této kapitoly). Druhá část karty dlouhodobého majetku je věnována daňovým a účetním odpisům (zadáme odpisovou skupinu a sazbu, začátek a konec odpisování, zda se daňové odpisy rovnají účetním). Spodní část karty dlouhodobého majetku slouží pro přehled o jednotlivých operacích se zvoleným majetkem, nalezneme zde údaje o zařazení, vyřazení, účetních a daňových odpisech, případně o technickém zhodnocení, je-li na majetku

prováděno. Když chceme námi zadané údaje zaúčtovat volíme možnost „Zaúčtování majetku“ v základní nabídce, čímž se účetní operace prováděné v agendě „Majetek“ přenesou do agend ostatních, zejména do účetního deníku a hlavní knihy.

Pro práci s leasingovým majetkem volíme možnost „Leasingový majetek“. Na kartě leasingového majetku zadáme základní informace týkající se předmětu leasingu (název, dodavatel, číslo smlouvy apod.), dále pak informace ohledně leasingové smlouvy například druh leasingu (operativní či finanční), počet splátek, zahájení, ukončení, pořizovací cena. Po zvolení záložky „Splátkový kalendář“ zadáváme údaje z leasingové smlouvy jako například výše splátek, DPH apod. Podrobněji je tato problematika popsána v části diplomové práce věnující se pořizování dlouhodobého majetku leasingovým způsobem v software Money S3. Jestliže jsou údaje kompletní volíme možnost „Zaúčtování splátek leasingového majetku“ a „Zaúčtování leasingového majetku“, čímž se zaúčtování promítne do námi vedeného účetnictví.

14 Účetní operace s dlouhodobým majetkem v rámci software Money S3

14. 1 Pořízení a zařazení dlouhodobého majetku

14. 1. 1 Pořízení dlouhodobého majetku

Agenda, ve které účtujeme o pořízení dlouhodobého majetku je odvislá od toho jakým způsobem je majetek pořizován. V případě pořízení oproti platbě v hotovosti účtujeme v agendě „Účetnictví“ v podnabídce „Pokladna“. Zde vystavíme nový výdajový pokladní doklad se všemi náležitostmi a účtujeme 04*/211. Pokud je dlouhodobý majetek pořizován na fakturu, účtujeme v agendě „Fakturace“, konkrétně v podnabídce „Přijaté faktury“. Je dobré si přednastavit typ faktury při pořizování dlouhodobého majetku, čímž se nám zrychlí a usnadní práce při opakovaném zadávání. Přednastavíme si zkratku a stručný popis operace, dále předkontace, procento DPH a způsob jeho členění v daňovém přiznání k DPH. Pokud přednastavení správně provedeme volíme příště jen zkratku a zadáváme pouze údaje lišící se faktura od faktury jako dodavatel, číslo faktury, předmět dodání apod. Na fakturu můžeme zadat buď celkovou částku bez podrobnějšího rozlišení na jednotlivé položky nebo využít položek faktury, kam ručně zadáváme jednotlivý pořizovaný majetek. V případě opakovaného pořízení je výhodné zařadit majetek pomocí položek ve skladech, či evidenci majetku.

Pokud majetek pořizujeme například ve vlastní režii musíme opět účtovat v agendě „Účetnictví“ tentokrát v podnabídce „Interní doklady“. Tento způsob je určen pro všechny ostatní výše nepopsané způsoby pořízení majetku, vyjma pořízení leasingového majetku, kterému bude věnována samostatná kapitola v další části mé práce.

14. 1. 2 Zařazení dlouhodobého majetku pořizovaného neleasingovým způsobem

V tomto případě pořizování majetku neleasingovým způsobem pracujeme v agendě „Majetek“, v podnabídce s názvem „Majetek“, po zadání příkazu přidat se nám objeví karta majetku, která je zachycena na obrázku číslo 13, v předcházející části diplomové práce. Jako první volíme, zda se jedná o dlouhodobý majetek či dlouhodobý drobný majetek, hmotný či nehmotný. Další důležité informace jsou ty, týkající se odpisování. Pro tyto je určena prostřední část karty dlouhodobého majetku, nastavujeme zde údaje ohledně daňových

i účetních odpisů. Samotné zařazení dlouhodobého majetku probíhá ve spodní částky karty, kde volíme příkaz přidat a z následné nabídky vybíráme možnost „Zařazení do užívání“. Dále vyplníme cenu majetku, datum zařazení a předkontaci, na základě níž bude účtováno. Celou operaci posléze potvrdíme a záznam se nám zobrazí v části „Pohyby“, kde jsou vidět všechny účetní operace týkající se zvoleného majetku. Pro přenesení záúčtování do účetního deníku musíme stejně jako u druhého zkoumaného programu zvolit možnost „Zaúčtování majetku“, čímž se záúčtování majetku přetáhne do ostatních agend.

Zařazení dlouhodobého majetku je v tomto software pohodlnější a přehlednější, než u programu Stereo Ježek, všechny možnosti (vyjma pořízení na leasing) jsou totiž soustředěny na jediné kartě a zde přehledně uspořádány.

14. 2 Leasingový majetek

Majetek pořízený v rámci leasingových vztahů se eviduje stejně jako ostatní dlouhodobý majetek v agendě „Majetek“, ale má svou vlastní podnabídku „Leasingový majetek“. Pokud majetek pořizujeme otevřeme tuto podnabídku a zadáme příkaz „Přidat“, načež se nám objeví karta leasingového majetku, její rozvržení a vzhled můžeme vidět na obrázku číslo 14. Tato karta má 4 záložky, což napomáhá ke snazší orientaci v ní, všechny informace totiž nejsou vměstnány do jedné obrazovky, nýbrž jsou umístěny dle svého významu do jednotlivých záložek. První záložkou jsou „Finanční údaje“, kam se zadávají základní informace o pořizovaném majetku jako je inventární číslo, dodavatel, počet splátek, o jaký druh leasingu se jedná, jeho celková cena a podobně.

inavky prjate
ky vystavené

LEAS 001 Škoda Fabia 288 E

Karta leasingového majetku

Inventární číslo: **10052** Název: **Auto**

Umístěno: Dodavatel: **Kancelářské potřeby s.r.o.**

Výrobce: Číslo smlouvy: Výrobní číslo:

Středisko: Zakázka: Činnost: Záruční doba: **uvedená v měsících** **24**

Finanční údaje Splátkový kalendář Daňové náklady Poznámka

Typ	Datum	Splátka celkem	Vst.cena	Vst.cena s DPH	Fin.činn.	Fin.činn. s DP
<input checked="" type="checkbox"/> Navrhnout <input type="button" value="Přidat"/> <input type="button" value="Opravit"/> <input type="button" value="Vymout"/> <input type="button" value="Zdroj"/> <input type="checkbox"/> Legenda						

demo podvojně účetnictví, sklai 2010 25.03.2010 uživatel bez jména

Obr. 14 Karta leasingového majetku

Druhou důležitou záložkou je ta s názvem „Splátkový kalendář“, po jejím otevření volíme příkaz „Navrhnout“. Zobrazí se nám tabulka, do níž zadáváme údaje týkající se jednotlivých splátek (jejich výši, členění DPH, datum a částku první splátky, zaúčtování a zda se splátky započítávají do daňových nákladů.

Další záložka je určena pro „rozpuštění“ leasingu do daňových nákladů. Opět volíme příkaz „Navrhnout“. Opět se nám zobrazí tabulka, do níž zadáme, zda chceme náklady rozúčtovat dle jednotlivých měsíců či let, zaúčtování nákladů a podobně.

Po dokončení všech výše uvedených operací je majetek připraven k zařazení. K tomuto je nutné opět zvolit agendu „Majetek“. Stejně jako u ostatních druhů majetku je třeba provedené změny promítnout i do ostatních agend. Toho docílíme zvolením podnabídek „Zaúčtování leasingového majetku“ a „Zaúčtování splátek leasingového majetku“. Pokud jsme v zadávání údajů postupovali správně, pouze potvrdíme automaticky generované účetní zápisy.

14. 3 Odpisování dlouhodobého majetku

14. 3. 1 Daňové odpisy

Daňové odpisy je nutno provádět na kartě majetku. Samotný výpočet daňových odpisů je prováděn v záložce „Daňové odpisy“. Po jejím otevření volíme příkaz „Výpočet“. Zde volíme, zda chceme vytvořit nový odpisový plán nebo jen doodepsat zbývající hodnotu majetku. Dále pak odpisovou skupinu, délku odpisování (počet měsíců, či let) a zda počítáme odpisy za jednotlivé měsíce nebo roky.

14. 3. 2 Účetní odpisy

Stejně jako daňové odpisy i ty účetní jsou evidované a účtované na kartě majetku. V prvé řadě je nutné přednastavit účty, na něž budou odpisy účtovány, pokud jsme tak neučinili již při zařazování majetku, dále pak periodicitu zaúčtování odpisů a počáteční datum odpisování. Po zadání těchto údajů přejdeme do záložky „Účetní odpisy“, ve které opět volíme příkaz „Výpočet“. Tabulka pro výpočet účetních odpisů je dle mého názoru až přehnaně jednoduchá a chybí zde pestřejší nabídka pro nastavení účetních odpisů. Je možné jednotlivé odpisy zaúčtovat dle procenta z celku, či částky v daném měsíci. Pokud chceme účetní odpisy počítat a účtovat na základě využívání odpisovaného majetku musíme do jiné záložky, a to sice do záložky „Kapacita“, do které zadáme údaje pro výpočet právě těchto odpisů. Myslím, že by bylo vhodné zařadit tuto možnost do výpočtu účetních odpisů, jelikož záložka „Kapacita“ je snadno přehlednutelná a mnozí si ani nedokáží odvodit, že právě zde je možno nastavit účetní odpisy na základě výkonu či využití dlouhodobého majetku.

14. 4 Vyřazení dlouhodobého majetku

V případě vyřazování dlouhodobého hmotného majetku je nejprve nutné doodepsat jeho zůstatkovou cenu, pokud existuje. Program je chytrě nastaven tak, že nám nepovolí majetek vyřazovat dokud není plně odepsán. Doodepsání provedeme na kartě majetku, v záložce „Pohyby“ volíme příkaz „Přidat“, posléze typ pohybu „Odpis zůstatkové ceny“ kde zadáme datum, zaúčtování a popis operace. Když je majetek plně odepsán, opět zadáme pokyn „Přidat“, nyní zvolíme „Vyřazení z užívání“. Provedené vyřazení a doodepsání zůstatkové ceny je nutné opět potvrdit příkazem „Zaúčtování majetku“ stejně jako všechny ostatní účetní operace provedené v agendě „Majetek“.

14. 5 Technické zhodnocení

Provedení technického zhodnocení v programu Money S3 je poměrně jednoduchou záležitostí, stejně jako u většiny ostatních účetních operací týkajících se dlouhodobého majetku u této pracujeme na kartě dlouhodobého majetku. Volíme záložku „Pohyby“ a příkaz „Přidat“. V tabulce, která se nám zobrazí zaškrtneme „Technické zhodnocení“ a zadáme částku technického zhodnocení, datum jeho provedení, předkontaci k jeho zaúčtování. Na základě námi zadaných údajů se nám automaticky přepočítají, jak daňové tak účetní odpisy pro zvýšenou zůstatkovou cenu. Celou operaci je opět nutné potvrdit volbou příkazu „Zaúčtování majetku“.

14. 6 Výhody a nevýhody software Money S3

Money S3 je kvalitním účetním programem se všemi standartními funkcemi. Pracuje pod operačním systémem MS Windows, což mu umožňuje propojení s velkým množstvím ostatních aplikací pracujících pod stejným operačním systémem. Vzhledem ke značné rozšířenosti MS Windows je toto značnou výhodou. Money S3 je universálním účetním programem, je však určený spíše pro malé a střední podniky, se zpracováním rozsáhlejší účetní agendy by program mohl mít potíže. Větším účetním jednotkám jsou určeny spíše programy jako například SAP nebo specializované účetní programy, jež obsahují mnoho dalších agend potřebných ke správě větších podniků.

Money S3 vyniká svou dobrou ovladatelností s minimem klávesových zkratk nutných k ovládnutí tohoto softwaru a přehledností, díky zobrazení nejdůležitějších informací v hlavní nabídce a informací méně důležitých v ostatních záložkách. Nápoředa je kvalitně zpracována a orientace v ní nedělá ani začátečníkovi žádné problémy, díky tomu se lze snadno naučit práci v tomto softwaru. Výhodou je možnost pohybu mezi jednotlivými agendami jak na příkazové liště, tak v postraní stromové nabídce. Každý uživatel si tudíž snadno sám zvolí způsob, který mu vyhovuje více.

Další výhodou programu vidím v podstatném usnadnění zpracovávání jednotlivých daňových přiznání. Například pro potřeby daně z příjmu jsou jednotlivé nákladové účty rozlišeny na „daňové“ a „nedaňové“. Pro potřeby přiznání DPH program nabízí členění DPH dle jednotlivých druhů pořízení zboží a služeb, či jejich poskytnutí. To se pak automaticky promítá do přiznání k DPH. U členění DPH můžeme vidět, do kterých řádků se účetní případ

konkrétně promítne.

Jelikož je Money S3 komplexním programem, který prošel dlouhodobým vývojem našel jsem v něm pouze pár chyb, které by dle mého názoru bylo dobré odstranit. První z nich je například absence agendy pro správu úvěrových účtů, tu pak nahrazují jiné agendy jako například bankovní účty, interní doklady či ostatní závazky. Nicméně vzhledem k častému zadlužování podniků by tomuto problému měla být věnována větší pozornost a agenda úvěrové účty by do programu měla být zařazena. Další nevýhodu vidím v nutnosti potvrzovat účtování v agendě majetku dalším příkazem „Zaúčtování majetku“, dle mého názoru by tato nutnost měla být omezena pouze pro potřeby hromadných účetních případů (jako například účetní odpisy, vyřazování většího množství majetku apod.), nicméně jednotlivé účetní případy by měly být potvrzovány jednotlivě ihned po jejich zaúčtování. Při účtování účetních odpisů je problém s odpisy na základě výkonu majetku či jeho užívání. Tyto se totiž musí počítat a evidovat ve zvláštní záložce, která je navíc nesnadno rozpoznatelná. Doporučoval bych zakomponovat možnost výpočtu těchto odpisů do ostatních typů účetních odpisů.

Závěrem je třeba podotknout, že program Money S3 je plně vyhovujícím pro malé a střední podniky, pro něž je ostatně určen. O jeho kvalitách vypovídá i jeho široké rozšíření mezi účetními jednotkami. Jeho nedostatky nejsou závažné a na vedení účetnictví nemají větší dopad.

15 Závěr

Cílem mé diplomové práce byla analýza účtování a evidence dlouhodobého majetku v různých účetních programech na PC. K tomuto jsem si vybral dva zcela rozdílné účetní programy, využívající rozhraní odlišných operačních systémů. Prvním zvoleným programem byl Money S3 využívající operační systém MS Windows, druhým softwarem byl Stereo Ježek fungující navíc v operačním systému MS DOS. Z mých zkoumání vyplývá, že oba programy podstatně ulehčují účtování nejen dlouhodobého majetku, ale i ostatních účetních operací, které každá účetní jednotka ke svému bezproblémovému chodu potřebuje. Agenda určená ke zpracování dlouhodobého majetku je v obou programech provázána s ostatními agendami, což zaručuje možnost zpracování komplexního účetnictví. Oba programy mají navíc schopnost zpracovávat většinu daňových přiznání, finančních a ekonomických analýz na základě dat, která do programu vložíme.

Software Stereo Ježek je určen pro malé a střední podniky. Při zpracovávání většího množství například dlouhodobého majetku by se mohl stávat značně nepřehledným. Zejména kvůli nepříliš dobrému uspořádání a vyhledávání v kartách tohoto majetku. Tímto se dostávám zřejmě k největší nevýhodě programu Stereo Ježek. Jeho vizualizace je totiž značně zastaralá, což by samo o sobě nebyl až tak zásadní problém. Nepřehlednost však v některých částech programu umocňuje i fakt, že se autoři snaží vměstnat co nejvíce informací na jednu obrazovku. Velice markantní je to například u karty dlouhodobého majetku. Orientace v datech je pak velice složitá. Tento problém by se dle mého názoru dal pohodlně odstranit tím, že by namísto dvou inventárních karet na jedné obrazovce byla pouze jedna. Informace by se měly zpracovat do přehledných tabulek místo jednotlivých řádků odlišených pouze použitím jiného druhu písma či barvy. Toto se týká naprosté většiny agend v subsystému „Majetek“.

Značnou nevýhodou software Stereo Ježek je i jeho nepraktická nápověda, nejen že zde chybí několik základních pojmů důležitých pro vedení účetnictví, ale její největší slabinou je absence možnosti vyhledávání dle klíčového slova. Tato možnost by výrazně urychlila a usnadnila orientaci a vyhledávání v ní, zvláště pro osoby, které se s programem teprve seznamují. Nevýhodou je kupříkladu i absence hromadných příkazů, které by se dali použít například při zařazování či vyřazování většího množství dlouhodobého majetku stejného typu či ke stejnému datu. Namísto toho musíme pracně vyřazovat majetek po jednotlivých

inventárních kartách.

Přes všechny zmiňované nevýhody je dle mého názoru Stereo Ježek plnohodnotným účetním softwarem. Pokud by jej autoři adaptovali na dnes již převládající operační systém MS Windows, odstranilo by to jeho největší nedostatky a s největší pravděpodobností vedlo k většímu rozšíření mezi účetní jednotky.

Program Money S3 je oproti software Stereo Ježek velice přehledně a prakticky uspořádán. Nejdůležitější informace nalezneme na hlavní obrazovce, údaje s menší důležitostí pak v jednotlivých záložkách a podnabídkách. Program je velice dobře propracovaný i v případě vyhotovování daňových přiznání. Zejména pak přiznání k DPH, kde u jednotlivých účetních případů nastavujeme způsob členění DPH dle způsobu pořízení či užití majetku a vidíme rovnou který řádek v daňovém přiznání nám účetní operace ovlivňuje.

Money S3 má však i řadu nevýhod jednou z nich je například absence agendy pro správu úvěrových účtů, tu pak nahrazují jiné agendy jako například bankovní účty, interní doklady či ostatní závazky. Nicméně vzhledem k častému zadlužování podniků by tomuto problému měla být věnována větší pozornost a agenda úvěrové účty by do programu měla být zařazena. Další nevýhodu vidím v nutnosti potvrzovat účtování v agendě majetku dalším příkazem „Zaúčtování majetku“. Dle mého názoru by tato nutnost měla být omezena pouze pro potřeby hromadných účetních případů (jako například účetní odpisy, vyřazování většího množství majetku apod.), nicméně jednotlivé účetní případy by měly být potvrzovány jednotlivě ihned po jejich zaúčtování. Naopak při zrušení již zaúčtované operace v agendě majetku nesmíme zapomenout na automaticky generované účetní případy a musíme zrušit i tyto (například při účtování leasingu). Poslední nevýhodou, kterou bych rád zmínil je přílišné zjednodušení účetních odpisů v tomto účetním programu. Odpisy počítané na základě výkonů jsou umístěny v samostatné a snadno přehlednutelné záložce. Ostatní způsoby účetního odpisování jsou zde příliš zjednodušené a bylo by jim potřeba věnovat větší pozornost.

Zavěrem je třeba říci, že oba účetní programy jsou velice dobře propracované a i přes dílčí nevýhody by měli vyhovět potřebám zejména malých a středních podniků. Program Money S3 má výhodu ve zpracování pod modernějším operačním systémem, nicméně řada účetních je zvyklá na práci v MS DOS a z tohoto důvodu může Stereo Ježek vyhovovat více právě jim. U obou účetních programů je vidět velká propracovanost zapříčiněná dlouholetým vývojem a jejich užití mohu účetním jednotkám doporučit.

16 Seznam použité literatury

Monografie:

- Skála, Milan. Technické zhodnocení a opravy. 5. vyd. Ostrava: sagit, 2008. 351 s. ISBN 978-80-7208-707-5.
- Prudký, P. - Lošťák, M. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-515-3.
- ŠTOHL, P., KLIČKA, V. Maturitní okruhy z účetnictví. Znojmo: Štohl, vzdělávací středisko Znojmo, 2008. ISBN 978-80-903915-8-1.
- Valouch, P. Leasing v praxi: praktický průvodce. 2. vyd. Praha: Grada, 2007. 115 s. ISBN 978-80-2472-116-3.
- Valouch, P. Účetní a daňové odpisy 2008. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2558-1.
- HORVATH NOTIA AUDIT. Podvojný účetnictví 2008. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2541-3.
- Jindrová, B. Leasing: chyby a problémy. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. 98s. ISBN 987-80-746-9912-5.
- Uživatelská příručka software Money S3.
- Uživatelská příručka software Stereo Ježek.

Články v časopisech:

- Fitříková D., Procházková D. Osobní automobil v účetních a daňových souvislostech. Účetnictví., 2009, sv. 6, s. 16-22.
- Kohout, P. Finanční leasing – daňové změny od roku 2009. Účetnictví, 2009, sv. 4, s. 32-34.
- Kočová, M. Odpisování dlouhodobého majetku. Účetnictví v praxi, 2006, č. 2, s. 35-39.
- Svoboda, P., Bohušová, H. Technické zhodnocení a opravy dlouhodobého majetku. Účetnictví v praxi, 2007, č. 7, s. 17-19.

Legislativa:

- Zákon č. 563/191 Sb., o účetnictví, ve znění poslední novely zákona.
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.
- Český účetní standard pro podnikatele č. 013 – Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.
- Český účetní standard pro podnikatele č. 014 – Dlouhodobý finanční majetek.
- Rylová, Z., Tunková, Z., Šulc I., Krůček. Daňové zákony 2009, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. 191 s. ISBN 978-80-2512-366-9.

Internetové zdroje:

- Informace o účetním programu Stereo Ježek [online]. Dostupné z www.jezeksw.cz/stereo [14.12.2009].
- Informace o účetním programu Money S3 [online]. Dostupné z www.money.cz [15.12.2009].

17 Seznam použitých obrázků

- Obr. 1 Hlavní menu
- Obr. 2 Modul účetnictví
- Obr. 3 Pohyby v rámci pokladny
- Obr. 4 Modul Sklady
- Obr. 5 Podnabídka "Zaměstnanci"
- Obr. 6 Modul "Majetek"
- Obr. 7 Formulář dlouhodobého majetku
- Obr. 8 Splátkový kalendář
- Obr. 9 Karta dlouhodobého majetku
- Obr. 10 Hlavní panel Money S3
- Obr. 11 Sklady
- Obr. 12 Nabídka agendy "Majetek"
- Obr. 13 Karta majetku
- Obr. 14 Karta leasingového majetku

18 Seznam použitých tabulek

Tabulka č. 1: Doba odpisování

Tabulka č. 2: Zrychlené odpisování

Tabulka č. 3: Zúčtování zůstatkové ceny při vyřazení dlouhodobého majetku